

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально - науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня вищої освіти на тему:
«Формування фінансових результатів підприємства та пріоритетні
напрями їх зростання
(на прикладі приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ»))»

Виконала:

студентка 4-го курсу
спеціальності «Фінанси,
банківська справа та
страхування»
Мініч Анастасія Валеріївна

Керівник:

с.т викладачка кафедри фінансів
та економічної безпеки
Котик Ольга Василівна

Рецензент

д.е.н., професор кафедри фінансів
та економічної безпеки
Токарський Тарас Богданович

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра фінансів та економічної безпеки

Рівень вищої освіти _____ (перший) бакалаврський

Галузь знань: _____ 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів
та економічної безпеки
_____ Мельник Л.В.

«_____» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

на кваліфікаційну роботу бакалаврського рівня вищої освіти

Мініч Анастасія Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Формування фінансових результатів підприємства та пріоритетні напрями їх зростання(на прикладі приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ»)»

керівник роботи Котик Ольга Василівна с.т. викладачка кафедри фінансів та економічної безпеки

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом Національного університету водного господарства та природокористування від «28» квітні 2025р, С № 484

2. Строк подання студентом роботи 18.06.2025

Вихідні дані до роботи Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів рівня вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», фінансові звіти ПП «РЕТРА-ЗМ» 2022-2024 роки, нормативно-правові акти, наукові статті та публікації.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки 1. Вступ. 2. Теоретичні аспекти аналізу фінансових результатів підприємства. 3. Аналіз ефективності використання фінансових результатів ПП «РЕТРА-ЗМ». 4. Шляхи покращення фінансових результатів ПП «РЕТРА-ЗМ». 5. Висновки. 6. Список використаних джерел. 7. Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Рис. 1.1. Схема формування фінансового результату на прикладі малого підприємства Рис. 1.2. Класифікація методологічних підходів Рис.2.1. Організаційна структура ПП «РЕТРА-ЗМ» Рис. 2.2 Динаміка основні показників діяльності ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки Рис.2.3. Динаміка доходів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки Рис. 2.4. Динаміка чистого та валового прибутку ПП «РЕТРА-ЗМ» за

2022-2024 років Рис.2.5. Структура активів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.6 Динаміка структури необоротних активів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.7. Динаміка структури оборотних активів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.8. Динаміка структури капіталу ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.9. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.10. Динаміка коефіцієнтів автономії, концентрації позикового капіталу, маневреності, інвестування ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.11. Динаміка коефіцієнтів фінансової стабільності та фінансування ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.2.12. Динаміка коефіцієнтів ділової активності ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки
 Рис.3.1 Шляхи покращення фінансових результатів ПП «РЕТРА-3М»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Котик О.В.		
2	Котик О.В.		
3	Котик О.В.		
Вступ, висновки, література	Котик О.В.		

7. Дата видачі завдання 28.04.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
	Затвердження теми	28.04.2025	Виконано
	Розроблення та затвердження плану з керівником	03.05.2025	Виконано
	Написання 1 розділу	17.05.2025	Виконано
	Написання 2 розділу	07.06.2025	Виконано
	Написання 3 розділу	14.06.2025	Виконано
	Написання вступу та висновків	16.06.2025	Виконано
	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог	16.06.2025	Виконано
	Представлення роботи на кафедрі	18.06.2025	Виконано

Студент _____

Мініч А.В.

Керівник роботи _____

Котик О.В.

Анотація

У кваліфікаційній бакалаврській роботі досліджено теоретичні засади формування фінансових результатів підприємства, їхню роль у стратегічному управлінні та оцінці ефективності діяльності. Проаналізовано вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на доходи й витрати, обґрунтовано доцільність комплексного фінансового аналізу для забезпечення стабільного розвитку. Проведений аналіз основних показників діяльності ПП «РЕТРА-ЗМ». Розроблені заходи з підвищення фінансової результативності, що включають оптимізацію витрат, інноваційне планування та розширення ринків. Обґрунтовано необхідність системних змін у фінансовій політиці для довгострокового розвитку підприємства.

Ключові слова: фінансові результати, рентабельність, оптимізація витрат, фінансове планування, стратегія розвитку, прогнозування, інноваційні підходи.

Abstract

The qualification work investigates the theoretical foundations of the formation of financial results of an enterprise, their role in strategic management and performance evaluation. The influence of internal and external factors on income and expenses is analyzed, the expediency of a comprehensive financial analysis to ensure stable development is substantiated. The analysis of the main indicators of activity of PE “RETRA-ZM” is carried out. Measures to improve financial performance, including cost optimization, innovative planning and market expansion, have been developed. The necessity of systemic changes in the financial policy for the long-term development of the enterprise is substantiated.

Keywords: financial results, profitability, cost optimization, financial planning, development strategy, forecasting, innovative approaches.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1.1. Сутність та значення фінансових результатів у діяльності підприємства.....	9
1.2. Методологічні підходи до формування фінансових результатів підприємства	15
1.3. Чинники впливу на формування фінансових результатів підприємства	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ПП «РЕТРА-ЗМ».....	30
2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства	30
2.2. Структурно-динамічний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	36
2.3. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства підприємства.....	58
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПП «РЕТРА-ЗМ».....	81
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасні економічні умови вимагають від підприємств не лише забезпечення стабільного функціонування, а й ефективного управління фінансовими ресурсами для досягнення сталого розвитку. Фінансові результати діяльності підприємства належать до головних показників його ефективності, оскільки вони відображають рівень прибутковості, рентабельності та фінансової стійкості. В умовах нестабільного ринкового середовища аналіз і оцінка фінансових результатів дозволяють підприємствам виявити основні проблеми, оптимізувати витрати та знайти шляхи підвищення конкурентоспроможності.

Аналіз фінансових результатів підприємства -це дуже ефективний засіб для ухвалення управлінських рішень, що спрямовані на покращення фінансового стану та забезпечення його сталого розвитку. У сучасних економічних реаліях, зокрема в умовах нестабільності зовнішнього середовища та зростаючої конкуренції, необхідно вчасно виявляти негативні тенденції та впроваджувати ефективні методи управління фінансовими результатами. Саме тому дослідження даної теми є актуальним та має практичне значення.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематика аналізу фінансових результатів підприємства широко висвітлюється в науковій та професійній літературі. Значний внесок у розвиток теоретичних засад фінансового аналізу зробили такі вчені, як О. С. Виханський, В. В. Ковальов, М. І. Ткаченко, які досліджували питання фінансового менеджменту та методів оцінки ефективності діяльності підприємств.

Значна увага в наукових працях приділяється методологічним складникам аналізу фінансових результатів, зокрема горизонтальному, вертикальному та коефіцієнтному аналізу. Праці І. О. Бланка акцентують увагу на особливостях формування фінансової стратегії підприємства, а Ю. В. Кочергіна досліджує вплив макроекономічних факторів на фінансові показники. Також варто зазначити, що в останні роки з'являється дедалі більше досліджень, присвячених використанню сучасних цифрових технологій для фінансового

аналізу. Наприклад, О. М. Поддєрьогіна аналізує можливості автоматизованих систем обліку та прогнозування фінансових результатів.

Попри значний обсяг наукових досліджень, питання оптимізації фінансових результатів підприємств у контексті сучасних викликів потребує подальшого вивчення. Це зумовлює необхідність комплексного підходу до аналізу фінансової діяльності підприємства та розробки рекомендацій для її покращення.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є аналіз фінансових результатів діяльності Приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» та визначення шляхів їх покращення. Для досягнення цієї мети в роботі передбачено виконання наступних завдань:

- розглянути теоретичні засади формування та оцінки фінансових результатів підприємства;
- визначити основні чинники, що впливають на фінансові результати;
- провести структурно-динамічний аналіз фінансових показників ПП «РЕТРА-ЗМ»;
- оцінити ефективність використання фінансових результатів підприємства;
- розробити рекомендації щодо підвищення фінансової ефективності підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансові результати діяльності Приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ».

Предметом дослідження є методи аналізу, оцінки та управління фінансовими результатами підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі методи:

- теоретичний аналіз літературних джерел з питань фінансового менеджменту;
- методи фінансового аналізу (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний аналіз);
- статистичні методи оцінки фінансових результатів;

- методи прогнозування та моделювання фінансових показників.

Практичне значення дослідження. Результати роботи можуть бути використані для вдосконалення фінансової політики ПП «РЕТРА-ЗМ» з метою підвищення ефективності його діяльності. Запропоновані рекомендації щодо покращення фінансових результатів можуть бути застосовані на практиці як інструмент для прийняття управлінських рішень.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, що регулюють фінансову діяльність підприємств, зокрема Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Також використано фінансову та бухгалтерську звітність ПП «РЕТРА-ЗМ», статистичні дані, аналітичні матеріали, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, публікації у фахових економічних журналах, що стосуються фінансового аналізу.

Структура та логіка побудови роботи. Кваліфікаційної бакалаврської робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 99 сторінок; робота включає 15 рисунків, 29 таблиць та додатки. Список використаних джерел містить 73 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення фінансових результатів у діяльності підприємства

Фінансові результати діяльності підприємства є комплексним економічним показником, що відображає кінцевий ефект його господарської діяльності. Вони складаються під впливом численних внутрішніх та зовнішніх факторів і є основним критерієм оцінки ефективності роботи підприємства. Фінансові результати мають суттєве значення як для внутрішніх користувачів - власників, керівництва, працівників підприємства, так і для зовнішніх зацікавлених сторін - інвесторів, кредиторів, державних органів.

Науковці та практики визначають фінансові результати по-різному, наголошуючи на різних частинах цього поняття. Теоретичні та практичні сфери досліджень фінансових результатів українських підприємств знайшли відображення у працях вітчизняних науковців: Ю. В. Масюк, В. Ю. Боюн, І. В. Нагорна, О.П.Вашків, Т. Г. Рзаєва, О. В. Сереветник.

А. С. Лесюк вважає наступним чином: «Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період» [36]. Іщенко Н.А. стверджує, що «фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і, за позитивного його результату, представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності».

Для кращого розуміння зберемо всі наведені трактування в одну таблицю (табл.1.1.)

Порівняльний аналіз визначень поняття «фінансовий результат» від
різних авторів

Автори	Визначення фінансових результатів	Основні акценти
Лесюк А.С.	Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період. [36]	Зростання прибутку та рентабельності
Масюк Ю.В., Боюн В.Ю.	Фінансовий результат від операційної діяльності - це результат, що визначається як різниця між доходами та витратами, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку). [39]	Операційна діяльність, ефективність в усіх напрямках
Нагорна І.В., Бондаренко В.О.	Фінансові результати оцінюються за допомогою абсолютних та відносних показників. Абсолютні показники включають прибуток (збитки), балансовий прибуток; відносні - співвідношення доходів та витрат. [41]	Абсолютні та відносні показники
Рзаєва Т.Г., Сереветник О.В.	Фінансовий результат - підсумкова категорія, що відображає величину економічних вигод, визначених як різниця між доходами та витратами, виражена у абсолютних показниках. [47]	Економічні вигоди, потенціал прибутковості
Вашків О.П.	У короткостроковому періоді фінансовий результат ототожнюється з прибутком, у довгостроковій - оцінюється через зміну вартості власного капіталу чи ринкової вартості. [60]	Короткострокова та довгострокова перспектива

Стосовно сутності фінансового результату різні науковці надають також такі його характеристики: 1. Фінансовий результат (прибуток) приймає форму доходу підприємства. 2. Фінансовий результат (прибуток) є формою доходу суб'єкта господарської діяльності, який зробив внесок у вигляді свого капіталу для досягнення певного комерційного успіху. 3. Фінансовий результат (прибуток), не завжди може мати гарантійний характер доходу для суб'єкта господарювання, що вклав свій капітал у той чи інший вид діяльності. Він є результатом тільки успішного здійснення цього бізнесу. Прибуток є певною

мірою і нагородою за ризик здійснення підприємницької діяльності. 4. Фінансовий результат (прибуток) дає розуміння не про весь дохід, отриманий у процесі здійснення бізнесу, а тільки ту частину доходу, що стоїть окремо від понесених витрат на ведення комерційної діяльності. Тобто у кількісному вираженні прибуток є залишковим показником, що представляє собою різницю між повним доходом і всіма витратами в процесі здійснення комерційної діяльності. 5. Фінансовий результат (прибуток) також вважається показником, що виражається в грошовому еквіваленті. Тобто, такий метод характеристики прибутку базується на практиці узагальненого кількісного обліку всіх зв'язаних із ним основних показників - власного капіталу, отриманого прибутку, понесених витрат тощо [4].

Фінансові результати діяльності підприємства - основні показники, які відображають його економічну ефективність і фінансову стабільність. Вони не лише характеризують результати господарської діяльності, а й виконують найбільш значущі функції для різних зацікавлених сторін, включаючи власників, менеджмент, працівників, кредиторів, інвесторів і державу.

Для підприємства фінансові результати займають впливове стратегічне місце. Для початку, вони визначають рівень прибутковості, що впливає на можливість реінвестування в розвиток, модернізацію виробництва та покращення конкурентоспроможності. Високий прибуток дозволяє підприємству інвестувати в інновації, вдосконалювати продукцію, знижувати собівартість і підвищувати якість обслуговування клієнтів. Це, у свою чергу, сприяє розширенню ринкової частки і забезпеченню стійкого розвитку.

По-друге, фінансові результати впливають на можливості підприємства залучати зовнішні фінансові ресурси. Кредитори та інвестори уважно аналізують фінансові показники, щоб оцінити ризики і потенціал підприємства. Стабільні та позитивні фінансові результати свідчать про надійність і здатність підприємства виконувати свої зобов'язання, що підвищує довіру з боку фінансових установ і інвесторів. У свою чергу, це може сприяти отриманню кредитів на вигідних умовах або залученню інвестицій для розширення бізнесу.

Для власників підприємства фінансові результати є критерієм оцінки ефективності управлінських рішень та стратегії розвитку. Вони використовуються для визначення величини дивідендів, які можуть бути виплачені акціонерам. Чим вищий прибуток, тим більше можливостей для виплати дивідендів, що говорить про можливості для залучення та утримання інвесторів. Також фінансові результати є основою для планування і прийняття рішень щодо розподілу прибутку: чи інвестувати його назад у бізнес, чи розподілити серед акціонерів.

Крім того, фінансові результати впливають і на працівників підприємства. Високі фінансові результати можуть призводити до підвищення заробітної плати, покращення соціальних гарантій та створення більш комфортних умов праці. Коли підприємство демонструє стабільні прибутки, це може забезпечити впевненість працівників у своїй зайнятості та стимулювати їх до більш продуктивної роботи [24].

Для держави фінансові результати підприємств мають значення у контексті податкових надходжень. Підприємства, що генерують прибуток, сплачують податок на прибуток, який є значущою складовою державного бюджету. Таким чином, здорові фінансові результати підприємств сприяють економічному розвитку країни. Держава також може використовувати фінансові результати для моніторингу економічної ситуації в країні, оцінки рівня розвитку окремих секторів економіки та виявлення проблемних підприємств, що потребують підтримки.

Взаємозв'язок між фінансовими результатами та соціальною відповідальністю підприємства також заслуговує на увагу. Компанії з високими фінансовими результатами частіше займаються соціальними ініціативами, такими як підтримка благодійних проектів, розвиток місцевих спільнот, екологічні ініціативи тощо. Це не лише покращує імідж компанії, а й сприяє формуванню позитивного суспільного середовища.

Фінансові результати підприємства складаються на основі фінансової звітності, в більшості випадків зі Звіту про фінансові результати (Звіту про прибутки та збитки), який містить головні показники, такі як чистий дохід,

валовий прибуток, операційний прибуток, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток або збиток. Кожен із цих показників має своє значення для характеристики діяльності підприємства.

Так, чистий дохід підприємства є основою для розрахунку прибутковості, оскільки він показує суму виручки від оприбуткування продукції, товарів чи послуг за вирахуванням непрямих податків та знижок. Валовий прибуток зазвичай обчислюється як різниця між чистим доходом та собівартістю реалізованої продукції й характеризує доцільність та раціональність основної діяльності підприємства. Операційний прибуток відображає фінансовий результат до вирахування відсотків, податків та інших витрат, що дає змогу оцінити ефективність управління операційною діяльністю.

Фінансові результати підприємства безпосередньо залежать від низки факторів. Основними з них є обсяги реалізації продукції, рівень собівартості, структура витрат, податкове навантаження, ефективність управління активами та пасивами, ринкові умови, конкуренція, державне регулювання тощо. Наприклад, зростання обсягів реалізації продукції при стабільних витратах може сприяти збільшенню прибутку, тоді як зростання собівартості без відповідного підвищення цін на продукцію може призвести до зниження фінансових результатів (рис.1.1.) [70].

Зокрема, фінансові результати залежать від структури капіталу підприємства, зокрема від рівня заборгованості. Бізнеси з великою часткою позикового капіталу отримують додатковий фінансовий ризик, оскільки витрати на повернення боргу можуть зменшувати чистий прибуток. З іншого боку, використання кредитних ресурсів для розширення виробництва чи модернізації обладнання може позитивно вплинути на фінансові результати в довгостроковій перспективі.

Значення фінансових результатів для підприємства полягає в їхній ролі у забезпеченні довгострокового розвитку, стійкості та конкурентоспроможності. Високий рівень прибутковості дозволяє підприємству реінвестувати кошти у виробництво, нарощувати активи, збільшувати частку ринку, підвищувати оплату праці персоналу, покращувати соціальні гарантії для працівників.

Водночас низька прибутковість або збитковість можуть свідчити про фінансові проблеми, що потребують оперативного вирішення [27].

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
+
Інші операційні доходи та інші доходи
-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні витрати та інші витрати
=
Фінансовий результат до оподаткування
-
Податок на прибуток
=
Чистий прибуток (збиток)

Рис. 1.1. Схема формування фінансового результату на прикладі малого підприємства

Для оцінки раціональності використання фінансових результатів підприємства використовують показники рентабельності, які характеризують рівень прибутковості відносно різних базових величин. Основними є рентабельність продажів (відображає частину доходу в кожній гривні виручки), рентабельність активів (показує ефективність управління активами підприємства), рентабельність власного капіталу (показує відсоткову частку віддачі на вкладений капітал власників). Високі значення цих показників свідчать про ефективний менеджмент фінансами та високу прибутковість підприємства [23].

Фінансові результати також є основою для стратегічного планування діяльності підприємства. На їх основі розробляється фінансова стратегія, прогнозується майбутній розвиток, визначаються можливості залучення

інвестицій та кредитних ресурсів. Для зовнішніх користувачів, таких як інвестори та кредитори, стабільні фінансові результати є сигналом надійності та перспективності підприємства. З точки зору регулювання від держави, фінансові результати мають велике значення, оскільки вони визначають обсяг податкових надходжень до бюджету. Прибуткові підприємства сплачують податок на прибуток, що вважається однією з основних складових з боку доходів в скарбницю державного бюджету. Тобто, фінансові результати підприємств впливають не лише на їхню власну діяльність, а й на економічний розвиток країни в цілому.

Отже, фінансові результати діяльності підприємства - складний і комплексний показник, що відображає ефективність управління ресурсами, рівень прибутковості та фінансової стабільності. Вони формуються під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, визначають стратегію розвитку підприємства та його позицій на ринку. Ретельний аналіз фінансових результатів допомагає підприємству вчасно виявляти слабкі місця, приймати обґрунтовані управлінські рішення та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі.

1.2. Методологічні підходи до формування фінансових результатів підприємства

Методологічні підходи до формування фінансових результатів підприємства впливають на розуміння механізмів, що визначають ефективність фінансової діяльності. Вони охоплюють принципи, методи і стратегії, які використовуються для оцінки, аналізу та управління фінансовими результатами, що є основою для досягнення цілей підприємства.

У сучасній динамічній економіці підприємства стикаються з численними викликами, які потребують швидких і обґрунтованих реакцій на зміни ринку. Тому важливо чітко розуміти методологічні підходи, що допомагають не лише формувати фінансові результати, а й оцінювати їхній вплив на загальну діяльність компанії.

Термін "методологічні підходи" означає сукупність методів і принципів, які регламентують процеси збору, обробки та аналізу інформації про фінансові результати. Вони включають як традиційні, так і сучасні методи, що базуються на новітніх досягненнях у сфері управління фінансами, економіки та аналітики.

Ефективність цих підходів полягає в здатності забезпечити комплексну характеристику фінансових результатів, що сприяє ефективному плануванню, прогнозуванню та управлінню фінансами, а отже, створює умови для здобуття конкурентних переваг на ринку.

Класифікація методологічних підходів до формування фінансових результатів підприємства, хоч і не є наймасштабнішою, відіграє важливу роль у систематизації знань про фінансову діяльність. Вона визначає категорії методів для аналізу, оцінки фінансових результатів і формування управлінських рішень. Основні напрями класифікації - кількісні, якісні, нормативні та емпіричні [28].

Методологічні підходи змінюються залежно від цілей дослідження, специфіки підприємства та ринкових умов. Кожен із них має свої переваги та обмеження, які впливають на вибір у різних ситуаціях. Наприклад, кількісні підходи дають чисельні результати, що легко аналізуються, тоді як якісні допомагають глибше зрозуміти контекст і мотиви фінансової діяльності.

Кількісні підходи характеризуються використанням статистичних методів і математичних моделей, які дозволяють здійснити точні розрахунки фінансових результатів. У цій категорії підходів особливу увагу приділяють фінансовим показникам, таким як валовий прибуток, чистий прибуток, рентабельність, а також динамічному аналізу фінансових потоків. Кількісні методи надають можливість оцінити фінансові результати підприємства, здійснити їх прогнозування на основі історичних даних та з'ясувати, які фактори впливають на ці результати.

На відміну від кількісних, якісні підходи зосереджуються на аналізі нечислових складових фінансової діяльності. Вони використовують методи, такі як інтерв'ю, фокус-групи та анкетування, що дозволяють виявити думки, установки та сприйняття учасників ринку щодо фінансових результатів. Якісні підходи забезпечують глибше розуміння контексту і факторів, які впливають на

формування фінансових результатів, що не завжди можна виміряти числовими показниками.

Нормативні підходи акцентують увагу на встановленні стандартів і норм, які повинні дотримуватися підприємства для досягнення тих фінансових результатів, які відповідають цілям компанії. Цей підхід ґрунтується на законодавстві, галузевих стандартах і рекомендаціях професійних організацій. Нормативні методи часто використовуються для розробки політик, що регламентують діяльність підприємства з фінансового боку, та для створення стандартів фінансової звітності.

З іншого боку, емпіричні підходи базуються на зборі та аналізі реальних даних про фінансову діяльність підприємства. Вони використовують фактичні результати для оцінки ефективності управлінських ідей та розробки рекомендацій щодо покращення фінансових показників. Емпіричний аналіз дозволяє виявити тенденції, проблеми та можливості, які можуть бути використані для підвищення результативності діяльності підприємства з фінансового боку. Більш детальну класифікацію можна побачити на рис. (1.2.)

Рис. 1.2. Класифікація методологічних підходів

Дуже популярним в аналізі економічної діяльності підприємства та процесу прийняття управлінських рішень є використання різноманітних методів характеристики фінансових результатів компанії. Вибір конкретного методу залежить від цілей аналізу, специфіки підприємства та доступних даних. Основними методами оцінки фінансових результатів є метод прямого порівняння, метод аналізу трендів, метод бенчмаркінгу та метод собівартості.

Метод прямого порівняння. Даний метод полягає у зіставленні фінансових показників підприємства з такими ж показниками інших підприємств або з середньогалузевими даними. Цей метод дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства, виявити сильні та слабкі сторони його фінансової діяльності. Для проведення аналізу використовують формули для розрахунку фінансових показників, таких як рентабельність, валовий прибуток, чистий прибуток тощо:

$$\text{Рентабельність} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка}} \times 100\% \quad (1.1)$$

Перевагою цього методу є його простота та зрозумілість, адже він дозволяє швидко виявити конкурентні переваги або недоліки. Однак, його недолік складається в тому, що він може не враховувати специфіку підприємства, особливо унікальні умови його роботи. Коли використовувати: Цей метод доречно використовувати при проведенні конкурентного аналізу в умовах високої конкуренції на ринку, а також для швидкої оцінки ефективності бізнес-моделі.

Метод аналізу трендів. Цей метод включає в себе дослідження змін фінансових показників підприємства протягом певного часу. Цей метод дозволяє виявити закономірності та тенденції у фінансових результатах, що допомагає в прогнозуванні майбутніх фінансових показників. Метод передбачає побудову графіків та діаграм, які відображають динаміку фінансових результатів за певний термін. Формула для розрахунку темпів зростання (або зменшення) фінансового показника виглядає так:

$$\text{Темп зростання} = \frac{\text{Показник поточного періоду} - \text{Показник попереднього періоду}}{\text{Показник попереднього періоду}} \times 100 \quad (1.2)$$

Перевагою цього методу є можливість виявлення довгострокових тенденцій, однак його застосування може бути обмеженим у разі відсутності історичних даних. Коли використовувати: цей метод підходить для стратегічного планування та бюджетування, особливо в середовищі стабільного ринкового середовища.

Метод бенчмаркінгу базується на порівнянні фінансових показників підприємства з кращими практиками лідерів галузі. Це дозволяє підприємству виявити прогалини у своїй діяльності та встановити цілі для покращення. Бенчмаркінг включає в себе не лише фінансові показники, а й інші сфери діяльності, такі як якість продукції, обслуговування клієнтів тощо. Процес бенчмаркінгу може бути структурований у кілька етапів:

- Визначення показників для порівняння.
- Вибір підприємств або галузових стандартів для порівняння.
- Збір даних і проведення аналізу.
- Розробка рекомендацій для покращення фінансових результатів.

Серед переваг цього методу - можливість використання досвіду успішних підприємств для покращення власних показників. Однак недоліком є складність у зборі даних та ризик надмірної орієнтації на конкурентів. Коли використовувати: метод бенчмаркінгу доцільно застосовувати при розробці стратегій покращення бізнес-процесів, а також для ідентифікації кращих практик у галузі [4].

Метод собівартості. Даний метод передбачає оцінку фінансових результатів на основі аналізу витрат, пов'язаних з виробництвом товарів чи наданням послуг. Цей метод дозволяє підприємству визначити, які витрати впливають на формування фінансового результату, і виявити можливості для зниження собівартості. Формула для розрахунку собівартості продукції може виглядати так:

$$\text{Собівартість продукції} = \text{Прямі витрати} + \text{Непрямі витрати} \quad (1.3)$$

Перевагою методу є детальний аналіз витрат, що сприяє покращенню показника рентабельності підприємства. Однак, він може бути складним у реалізації через необхідність ведення детального обліку витрат. Коли

використовувати: метод собівартості рекомендується застосовувати при розробці цінових стратегій та для внутрішнього контролю витрат підприємства.

Методологічні підходи до формування фінансових результатів різних компаній в Україні та міжнародній практиці мають як спільні риси, так і суттєві відмінності, які варто розглянути детальніше. Ці відмінності, по-перше, стосуються основних принципів обліку, оцінки та звітності, які впливають на складники фінансових результатів і загальну фінансову звітність.

У міжнародній практиці, зокрема в контексті застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), особлива увага приділяється забезпеченню прозорості, порівнянності та актуальності фінансової інформації. МСФЗ сприяють стандартизації обліку фінансових результатів і забезпечують високу якість звітності. Це, по-своєму, дозволяє інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам отримувати достовірні дані для прийняття рішень. Наприклад, в МСФЗ чітко визначено вимоги до визнання доходів і витрат, що забезпечує узгодженість у відображенні фінансових результатів підприємства.

В Україні, на відміну від міжнародних стандартів, традиційно використовуються положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які розроблені на основі національних стандартів. Хоча останніми роками в країні відбувається поступова гармонізація українських стандартів з МСФЗ, існують певні розбіжності в методах оцінки фінансових результатів. Наприклад, в Україні може застосовуватися більш консервативний підхід до визнання доходів, що може призводити до нижчих показників доходу відносно компаній, які звітують за МСФЗ. Це може бути пов'язано з намаганням уникнути завищення фінансових результатів, що іноді властиве певним підприємствам у міжнародній практиці [9].

Більше того, в міжнародній практиці акцент робиться на використанні основних фінансових показників для характеристики результатів діяльності підприємства, наприклад, EBITDA (прибуток до вирахування відсотків, податків, знецінення та амортизації) та інші. Це дозволяє інвесторам та аналітикам отримати більш точну картину фінансової стійкості підприємства. В

Україні ж традиційно використовуються інші показники, які можуть не повною мірою відображати реальний фінансовий стан компанії, зокрема чистий прибуток.

Ще одним цікавим питанням є методи оцінки активів і зобов'язань. У міжнародній практиці надається велика увага оцінці справедливої вартості активів, що дозволяє відобразити їх реальну вартість на ринку. В Україні, натомість, часто застосовується історична вартість, що може призводити до відмінностей у фінансових результатах і заважає адекватному відображенню фінансової ситуації підприємств. Це особливо актуально в умовах змінного ринкового середовища, де вартість активів може істотно коливатися.

Таким чином, хоча в обох системах є спільні елементи, відмінності в підходах до формування фінансових результатів можуть суттєво впливати на результати фінансової звітності, її прозорість і зрозумілість для зовнішніх користувачів. Перехід до міжнародних стандартів дає українським підприємствам можливість підвищити якість своєї фінансової звітності, що може сприяти залученню інвестицій і зміцненню довіри з боку зацікавлених сторін, забезпечуючи кращі умови для ведення бізнесу в Україні. Так, гармонізація стандартів та методологічних підходів - основа для розвитку економіки країни та підвищення конкурентоспроможності її підприємств на міжнародній арені.

Вивчення успішних практик з інших країн може стати цінним джерелом знань для покращення фінансових результатів компаній в Україні. Одним із яскравих прикладів є США, де компанії активно застосовують сучасні методи управлінського обліку, особливо цікава система збалансованих показників (Balanced Scorecard). Цей підхід дозволяє організаціям фокусуватися не лише на фінансових характеристиках, а й враховувати основні фактори впливу, такі як задоволеність та лояльність клієнтів, внутрішні процеси та розвиток. Збалансований підхід допомагає визначити основні показники ефективності, що впливають на фінансові результати, забезпечуючи комплексний аналіз діяльності підприємства [63].

Німеччина, зі свого боку, демонструє ефективність управління на основі даних (Data-Driven Management). У автомобільній промисловості, наприклад, компанії, як Volkswagen, використовують аналітичні платформи для детального аналізу даних про продажі, виробництво і витрати. Це допомагає виявляти тенденції та можливості для поліпшення, знижувати витрати і підвищувати ефективність.

Японія славиться системою Кайдзен, що означає постійне вдосконалення. Цей підхід активно використовується в японських компаніях, таких як Toyota, для оптимізації виробничих процесів. Впровадження Кайдзен надає можливість підприємствам більш раціонально використовувати фінансові ресурси, покращуючи якість продукції, що позитивно впливає на фінансові результати.

У Швеції компанії акцентують увагу на сталому розвитку та соціальній відповідальності. Наприклад, ІКЕА реалізує стратегії сталого розвитку, включаючи використання відновлювальних ресурсів і зменшення кількості викидів вуглецю. Це не тільки знижує витрати на енергію, але й покращує імідж компанії серед споживачів, сприяючи збільшенню продажів і фінансових результатів.

Велика Британія впроваджує інноваційні технології у фінансовий облік. Компанії використовують технології блокчейн для забезпечення прозорості та безпеки фінансових транзакцій, що підвищує довіру з боку інвесторів і знижує витрати на обробку та аудит фінансової інформації.

Так, успішні практики з інших країн демонструють, що інноваційні підходи до фінансового обліку, управлінського контролю, сталого розвитку та новітніх технологій можуть суттєво покращити фінансові результати компаній[73]. Запровадження цих методів в Україні може допомогти у підвищенні результативності фінансової діяльності, що в свою чергу, сприятиме стабільному розвитку економіки країни. Загалом, введення до методологічних підходів до складання фінансових результатів компанії дозволяє окреслити основні напрямки та засоби, які можуть застосовуватися для глибокого аналізу фінансової діяльності.

1.3. Чинники впливу на формування фінансових результатів підприємства

Аналіз чинників, що здійснюють вплив на створення фінансових результатів підприємства, вважається досить цікавим та основоположним для забезпечення ефективного управління його діяльністю. Оскільки фінансові результати відображають рівень прибутковості або збитковості підприємства, розуміння чинників, що їх формують, дозволяє керівництву складати обґрунтовані управлінські рішення, які в основному спрямовані на підвищення ефективності господарської діяльності.

Одне з головних завдань цього аналізу - виявлення внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на фінансовий стан підприємства. Внутрішні чинники, такі як рівень виробничих витрат, ефективність управління персоналом, структура капіталу та фінансова політика, можуть бути безпосередньо скориговані керівництвом. Наприклад, оптимізація виробничого процесу, зниження витрат або запровадження інноваційних технологій можуть сприяти зростанню прибутковості. Водночас зовнішні чинники, такі як макроекономічна ситуація, ринкова кон'юнктура, конкуренція та державне регулювання, є незалежними від діяльності підприємства, проте їх врахування допомагає прогнозувати ризики та адаптувати стратегію компанії відповідно до змін у зовнішньому середовищі [26].

Систематичний аналіз цих чинників дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підприємства, оцінити потенційні загрози та можливості розвитку. Наприклад, якщо аналіз показує зниження попиту на продукцію через зміну споживчих переваг, підприємство може адаптувати свою стратегію, розширити асортимент або покращити якість товарів та послуг. Крім того, аналіз допомагає охарактеризувати ефективність фінансової політики компанії, зокрема її кредитну стратегію, рівень ліквідності та прибутковість інвестицій.

Ще одним цікавим питанням є можливість використання аналізу для прогнозування фінансових результатів і розробки антикризових заходів. В умовах нестабільності економічного середовища або змін у законодавстві своєчасне виявлення негативних тенденцій дає змогу мінімізувати їх вплив,

наприклад, за допомогою трансформації політики цін, а також розширення кількості ринків збуту або перегляду інвестиційних пріоритетів[72].

Формування фінансових результатів підприємства значною мірою залежить від внутрішніх чинників, які піддаються управлінню з боку керівництва. Ці чинники прямо пов'язані з раціональністю використання ресурсів, організацією виробничого процесу, фінансовою політикою та загальною стратегією розвитку підприємства. Вони визначають, наскільки прибутковою або збитковою буде діяльність компанії в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

До основних внутрішніх чинників, що будь-яким чином впливають на фінансові результати, можна віднести:

Обсяг та структура доходів. Фінансові результати прямо залежать від величини отриманих доходів. Основним джерелом доходу підприємства є виручка від продажу продукції (товарів, робіт, або послуг), яка визначається за формулою:

$$\text{Виручка} = \text{Обсяг реалізації} \times \text{Ціна за одиницю} \quad (1.4)$$

Високий рівень доходів сприяє зростанню прибутковості, однак варто також проводити аналіз структури доходів, тобто частки різних видів продукції або напрямів діяльності у загальному фінансовому результаті підприємства.

Собівартість продукції та рівень витрат. Фінансовий результат визначається як різниця між доходами та витратами. Чим нижча собівартість продукції, тим вищий рівень прибутковості. Собівартість складається з прямих і непрямих витрат, зокрема: прямі витрати: витрати на сировину, матеріали, оплату праці персоналу, причетного до виробництва. Непрямі витрати: адміністративні витрати (наприклад податки), відрахування на збут, маркетинг тощо. Рівень витрат можна оцінювати за коефіцієнтом витратомісткості, який визначається за формулою:

$$K_{\text{витрат}} = \frac{\text{Загальні витрати}}{\text{Виручка}} \quad (1.5)$$

Зменшення витратомісткості продукції сприяє покращенню фінансових результатів.

Структура капіталу та фінансова політика. Оптимальна структура капіталу вважається основою забезпечення фінансової стабільності підприємства. Залежно від частки власного та залученого капіталу формується рівень фінансової залежності. Відношення боргового фінансування до власного капіталу оцінюється через коефіцієнт фінансової незалежності:

$$K_{\text{фін.незалежності}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальні активи}} \quad (1.6)$$

Високий рівень цього показника свідчить про стабільне фінансове становище компанії та низьку залежність від кредиторів.

Рівень продуктивності та ефективність використання ресурсів. Економічна ефективність підприємства значною мірою складається з продуктивності праці та результативності використання виробничих потужностей. Показником продуктивності праці може бути виробіток, розрахований за формулою:

$$\text{Виробіток} = \frac{\text{Обсяг виробленої продукції}}{\text{Кількість працівників}} \quad (1.7)$$

Зростання показника продуктивності праці за рахунок автоматизації, оптимізації виробничих процесів та курсів підвищення кваліфікації робітників сприяє збільшенню прибутку.

Операційна ефективність та управління активами. Підприємство може покращити свої фінансові результати за допомогою раціонального використання активів, що відображається через показники оборотності активів та запасів. Наприклад, коефіцієнт оборотності активів визначається як:

$$K_{\text{оборотностіактивів}} = \frac{\text{Виручка}}{\text{Середні активи}} \quad (1.8)$$

Чим вищий цей показник, тим ефективніше використовуються ресурси підприємства.

Інноваційна діяльність та стратегічний розвиток. Впровадження нових технологій, розробка інноваційних продуктів та вихід на нові ринки допомагають суттєво підвищити фінансову стійкість підприємства. Інноваційна діяльність сприяє зниженню витрат, підвищенню якості продукції та створенню унікальних конкурентних переваг.

Внутрішні чинники створення фінансових результатів компанії взаємопов'язані та потребують системного аналізу для ефективного управління. Вони визначають рівень прибутковості, фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства. Використання відповідних фінансових коефіцієнтів та економічних показників дозволяє оцінити вплив кожного чинника та розробити стратегію оптимізації фінансових результатів [54].

В свою чергу, зовнішні чинники формування фінансових результатів підприємства вміщують різноманітні фактори, що виходять за межі безпосереднього контролю керівництва, проте суттєво впливають на його фінансові результати. Ці чинники можуть бути як економічного, так і соціально-політичного характеру, і вони потребують уважного моніторингу та адаптації стратегії підприємства для забезпечення його фінансової стійкості та успішності на ринку.

До основних зовнішніх чинників входить також економічне середовище. Зміни в макроекономічних показниках, таких як ВВП, інфляція, рівень безробіття та курс валют, можуть впливати на попит на продукцію та послуги підприємства. Наприклад, підвищення інфляції може дати результат у вигляді зростання витрат на виробництво, що негативно позначиться на фінансових результатах. У свою чергу, економічний спад може зменшити споживчий попит, що також вплине на доходи підприємства.

Конкуренція на ринку - додатковий і дуже серйозний для багатьох компаній зовнішній чинник. Конкурентоспроможність підприємства визначається не лише якістю продукції, але й ціною, маркетинговими стратегіями та обслуговуванням клієнтів. Зростання конкуренції може дати наслідок - зниження цін, що негативно вплине на маржу прибутку. Підприємства повинні постійно аналізувати конкурентне середовище та адаптувати свої стратегії, щоб зберегти свою частку ринку.

Законодавчі та регуляторні зміни також мають значний вплив на фінансові результати. Зміни в податковій політиці, трудовому законодавстві або екологічних нормах можуть вимагати додаткових витрат для підприємства або змінити умови ведення бізнесу. Наприклад, збільшення податків на

прибуток може знизити чистий прибуток підприємства, тоді як нові регуляції можуть вимагати інвестицій у технології або обладнання для відповідності вимогам [31].

Крім того, технологічні зміни також мають вагоме значення. Прогрес у технологіях може результувати у появу нових продуктів або послуг, а також до зниження витрат на виробництво. Підприємства, які не встигають впроваджувати нові технології, ризикують втратити конкурентні переваги. Наприклад, впровадження автоматизації та цифровізації може суттєво підвищити раціональність виробництва, знизити витрати та підвищити якість продукції.

Соціально-культурні чинники також виконують досить вагому участь. Зміни в споживчих перевагах, стилях життя або соціальних трендах можуть впливати на попит на продукцію. Підприємства повинні уважно стежити за змінами в споживчих настроях та змінювати свої пропозиції відповідно до нових вимог. Наприклад, зростаючий інтерес до екологічно чистих продуктів може створити нові можливості для підприємств, що займаються виробництвом органічних товарів.

У сучасному бізнес - середовищі необхідно не лише враховувати окремі чинники, що впливають на фінансові результати підприємства, а й аналізувати їхню взаємодію. Синергія внутрішніх і зовнішніх чинників бере активну участь у формуванні фінансових результатів, адже результати діяльності підприємства залежать від цілого комплексу взаємопов'язаних елементів. Наприклад, за даними досліджень, до 60% фінансового успіху підприємства може залежати від правильної організації внутрішніх процесів, у той час як приблизно 40% - від зовнішнього середовища, включаючи економічні, політичні та соціальні фактори.

Внутрішні чинники, такі як управлінські рішення, структура витрат, ефективність виробництва та кадрова політика, взаємодіють із зовнішніми чинниками, які охоплюють економічну ситуацію, конкурентне середовище, законодавство та соціально-культурні аспекти. (табл. 1.2.) Наприклад, навіть найефективніша управлінська команда не зможе досягти успіху, якщо

підприємство функціонує в умовах жорсткої конкуренції або нестабільної економіки. Так само, позитивні зміни у зовнішньому середовищі можуть бути зіпсовані внутрішніми проблемами, такими як низька продуктивність або недостатня кваліфікація персоналу. В цій сфері дослідження показують, що підприємства, які вдаються до комплексного аналізу, здатні покращити свої фінансові результати в середньому на 20-30%.

Комплексний підхід до оцінки фінансових результатів дозволяє враховувати всі ці чинники в їхній взаємодії. Використання системного підходу передбачає аналіз підприємства як єдиного цілого, де кожен елемент впливає на інші. Це означає, що для точної характеристики фінансових результатів варто додавати не тільки фінансові показники, але й організаційну структуру, корпоративну культуру, стратегії управління ризиками, а також зовнішні фактори, які можуть вплинути на ефективність діяльності підприємства.

Таблиця 1.2.

Взаємозалежність між внутрішніми та зовнішніми чинниками

Внутрішні чинники	Зовнішні чинники	Взаємозв'язки
Управлінські рішення	Економічна ситуація	Управлінські рішення повинні враховувати дійсну економічну ситуацію для корекції стратегії.
Структура витрат	Конкурентне середовище	Структура витрат має бути адаптована до умов конкуренції на ринку, щоб залишатись прибутковою.
Ефективність виробництва	Законодавство	Ефективність виробництва може бути обмежена законодавчими нормами, що впливають на процеси виробництва.
Кадрова політика	Соціально-культурні аспекти	Кадрова політика повинна враховувати соціально-культурні особливості, які можуть вплинути на мотивацію працівників.

Системний підхід передбачає формування інтегрованої моделі аналізу, яка дозволяє виявити взаємозв'язки між різними чинниками, оцінити ступінь

їхнього впливу на фінансові результати та виявити резерви для покращення показників. Наприклад, підприємства, які успішно впроваджують системний підхід, можуть збільшити свою прибутковість на 15-25% за рахунок оптимізації внутрішніх процесів і адаптації до змін у зовнішньому середовищі.

У підсумку, синергія чинників та комплексний підхід до оцінки фінансових результатів стають суттєвими елементами для досягнення стійкого розвитку та конкурентоспроможності компанії в умовах сучасного ринку. Це не лише підвищує ефективність управлінських рішень, але й забезпечує можливості для довгострокового зростання.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ПП «РЕТРА-3М»

2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства

Підприємство «РЕТРА-3М» функціонує як приватне підприємство, засноване відповідно до українського законодавства. Місцем знаходження є місто Рівне, вулиця Київська, будинок 92. Створення відбулося 17 липня 2009 року, розмір статутного внеску становить 27 950 грн. Відповідальна особа - директорка, котра одночасно виконує повноваження засновника з повним вирішальним впливом. Від моменту запуску до сьогодні підприємство зберігає правовий формат, що надає гнучкість у прийнятті управлінських рішень.

Діяльність даного підприємства пов'язана з переробкою металевих виробів, а саме виробництвом котлів та радіаторів для систем опалення, ремонтом готових конструкцій, наданням супутніх монтажних послуг. До того ж є надання в оренду устаткування, послуги вантажно-розвантажувального типу, механічне оброблення металевих поверхонь, розробка нестандартних приладів. Широта асортименту забезпечує доступ до різноманітних ринкових сегментів. Нерідко тут виконуються замовлення для торговельних фірм, комунальних організацій та фізичних осіб. Багаторічний досвід свідчить, що металеві конструкції будь-якої складності набирають актуальності, особливо з огляду на відбудову інфраструктури.

Не викликає сумніву, що виробничі процеси підприємства тримаються на кількох технологічних лініях. Серед них:

- механічна обробка вузлів;
- зварювальні операції;
- слюсарні процедури;
- монтаж і сервісне обслуговування обладнання.

Використовується обладнання, що дає змогу отримувати рівномірні та якісні з'єднання, уникаючи дефектів швів. Технологічне оснащення періодично оновлюють, щоб вироби відповідали новим стандартам у сфері

теплопостачання. У штаті діяли фахівці технічного профілю, інженери зварювальних робіт, бухгалтери та менеджери. Протягом 2021-2024 років чисельність спустилася з 20 до 9 осіб, адже на певних етапах штат оптимізували, запроваджували суміщення посад. Переорієнтація на вузькоспеціалізовані проєкти збіглася з адаптацією до умов війни.

Організаційна структура має дворівневу архітектуру, де верхівка представлена генеральною керівницею. Їй підпорядковується адміністративно-бухгалтерський відділ (відповідає за облік, внутрішню звітність, податкові розрахунки) та виробничо-технічний сектор (інженери, зварювальники, оператори верстатів).

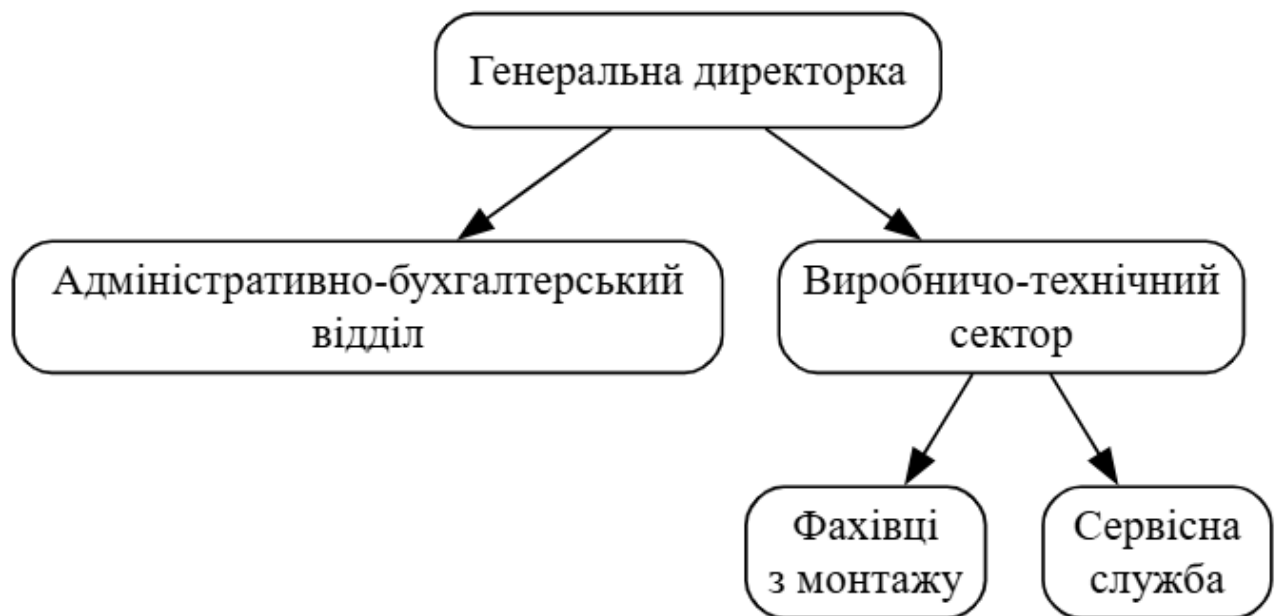

Рис.2.1. Організаційна структура ПП «РЕТРА-3М»

Слід зазначити, що сервісна служба займається обслуговуванням готових котельних систем, перевіркою придатності трубопроводів. Виробничо-технічний сектор залучає інженерів для контролю якості та впровадження нових технічних рішень. Адміністративно-бухгалтерська ланка фактично відповідає за комунікації з контрагентами, збір даних для подання фінансових звітів і супровід договірної роботи[3]. Усе це координується керівницею, яка розробляє стратегію розвитку.

Не варто залишати без уваги конкурентне середовище. З одного боку, на ринку металевих виробів та котельних послуг працює чимало середніх підприємств, які мають свої ніші. З іншого боку, висока кваліфікація персоналу

та помірні ціни дозволяють витримувати перегони. Нерідко застосовуються акції для постійних клієнтів. Маркетингова політика акцентована на особисті контакти та репутаційну складову. Товарообіг формується за рахунок довгострокових домовленостей із монтажними організаціями та фізичними особами, які потребують специфічних модифікацій обладнання або модернізації старих систем.

Варто визнати, що військові реалії наклали відбиток на логістику та можливості розширення ринків збуту. Попри це, керівництво налагоджує взаємодію з партнерами для забезпечення постійного потоку замовлень. До того ж певні напрями залишаються перспективними в контексті реконструкції будинків після руйнувань. Оскільки локальне виробництво металоконструкцій суттєво скоротилося в деяких регіонах, попит на послуги ПП «РЕТРА-3М» набув більшої ваги.

Зрозуміло, що перелік ліцензій охоплює зварювальні й монтажні роботи, пов'язані з інженерними комунікаціями (за чинним законодавством потрібно отримувати дозвільні документи від органів державного нагляду). Підприємство має досвід у роботі з підйомно-транспортним устаткуванням, пропонуються орендні послуги. Такий функціонал розширює сервіс, забезпечує синергію між виробництвом і логістичними завданнями [6].

Загальне бачення ринку передбачає змішану модель співпраці: прямі продажі та індивідуальні проекти, що приносять помітні доходи. Прибуток залежить не лише від реалізації готової продукції, а й від послуг установа та післягарантійного сервісу. Завдяки багаторічному досвіду й знанню локального ринку можна говорити про надійну позицію в регіоні, хоча є ризики, викликані економічною нестабільністю та логістичними ускладненнями.

Не викликає сумніву, що ПП «РЕТРА-3М» акцентує увагу на якості та дотриманні технічних регламентів. Використовуються запчастини від постачальників, які довели власну надійність, а процес складських операцій відпрацьовано до автоматизму. Порівняння з іншими підприємствами свідчить: тут підходять до клієнтів із готовністю адаптувати конструкції під конкретні

технічні умови. Оскільки безпека і довговічність котельного обладнання нині мають підвищений попит, частка ринку поступово зростає.

Проте діяльність неодмінно пов’язана з показниками техніко-економічного характеру. Нижче наведено підсумок змін, вміщений у спеціальний розрахунок. Спад або збільшення доходів, витрат, чисельності персоналу, фонду оплати праці дає змогу побачити реальні тренди за минулі періоди. Зручно користуватися зведеною таблицею, щоб порівнювати й планувати напрями вдосконалення.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники діяльності ПП “РЕТРА-ЗМ”
за 2022-2024 роки

Показники	Од. вим	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн	27835,4	30139,7	23 230,5	2 304,3	-6 909,2	108,2	77,0
2. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	23578,6	26790,7	20 341,8	3 212,1	-6 448,9	113,6	75,9
3. Знос	тис. грн	6 259,3	6 774,1	7 390,1	514,8	616	108,2	109
4. Чистий прибуток	тис. грн	1121,8	1013,6	1 126,6	-108,2	113,0	90,3	111,1
5. Рентабельність продукції	тис. грн	4,03	3,36	4,85	-0,67	1,49	83,3	144,3
6. Середньорічна вартість основних фондів	грн/ грн	2 836	2 333	2 023	-503,0	-310,0	82,2	86,7
7. Фондовіддача основних фондів	грн/ грн	9,81	12,92	11,48	3,11	-1,44	131,7	88,8
8. Чисельність працівників	тис. грн	20	11	9	-9	-2	55	81,8
9. Фонд оплати праці	%	2 400	1 800	1 400	-600	-400,0	75	77,7

З вищенаведеної таблиці 2.1 видно, що ПП «РЕТРА-ЗМ» у період 2022-2024 років переживає значні трансформації у своїй діяльності, що відображаються на фінансових і виробничих показниках. Незважаючи на

зростання зносу основних фондів і підвищення фондівіддачі у 2023 році, у 2024-му спостерігається зниження доходів і собівартості, що може свідчити про скорочення виробничих обсягів або зміну ринкової кон'юнктури. Позитивним є відновлення рентабельності продукції у 2024 році, що свідчить про більш ефективне використання ресурсів навіть за умов зменшення масштабів виробництва. Водночас зменшення чисельності працівників і фонду оплати праці може свідчити про оптимізацію кадрової політики, але потенційно несе ризики для стабільності колективу. Загалом, підприємство адаптується до нових викликів, намагаючись підвищити ефективність за рахунок більш раціонального використання ресурсів і технологій.

Підприємство протягом аналізованого періоду демонструє помітну гнучкість і здатність оперативно пристосовуватися до змінних внутрішніх і зовнішніх умов функціонування. Незважаючи на зниження чистого доходу та скорочення ресурсної бази, що виявляється у зменшенні вартості основних фондів і чисельності персоналу, компанія змогла утримати, а в окремі роки навіть покращити показники прибутковості та ефективності використання активів. Така ситуація свідчить про здатність підприємства раціонально розподіляти наявні ресурси, оптимізувати виробничі процеси і підтримувати баланс між витратами та доходами у складних економічних умовах. Водночас успішне підвищення рентабельності продукції при одночасному зменшенні витрат на оплату праці та чисельності працівників вказує на цілеспрямовану політику щодо оптимізації кадрового потенціалу. Враховуючи ці фактори, підприємство має значний потенціал для подальшого розвитку, якщо збережеться стратегічна стабільність, а також буде проведене своєчасне оновлення основних фондів і модернізація кадрового складу. Такий підхід дозволить не лише закріпити досягнуті результати, а й створити передумови для масштабування виробництва і підвищення конкурентоспроможності на ринку.

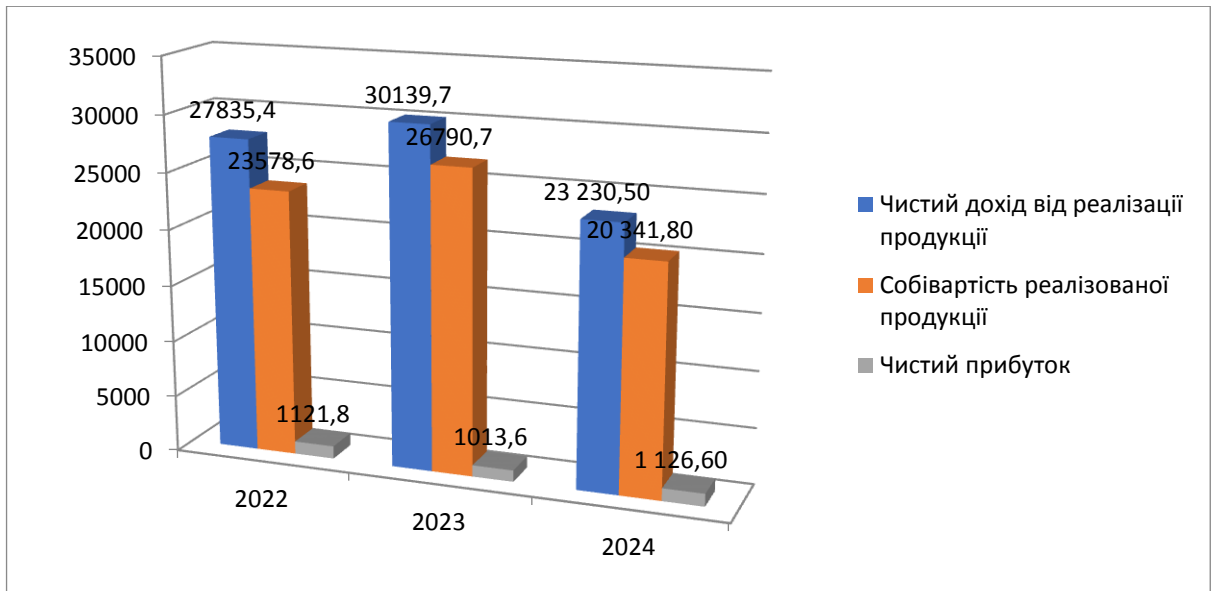

Рис. 2.2 Динаміка основні показників діяльності ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

З вищенаведеного рисунку видно, що найвищий дохід отримано у 2023 році, проте чистий прибуток був нижчим, ніж у 2022 та 2024 роках, через зростання собівартості. У 2024 році спостерігається скорочення обсягів реалізації, але прибутковість дещо підвищилась, що може свідчити про ефективніше управління витратами. Одночасно відбулося скорочення чисельності працівників і фонду оплати праці, що, ймовірно, вплинуло на зменшення витрат. Загалом підприємство демонструє ознаки оптимізації, але зі зниженням обсягів діяльності.

Багаторічний досвід підтверджує: коли йдеться про економіко-організаційні характеристики, слід брати до уваги виробничий цикл, загальну структуру управління, конкурентне середовище, технологічну оснащеність. У нашому випадку ПП «РЕТРА-3М» демонструє орієнтацію на високу якість виробів, надає сервісні опції, тримає курс на модернізацію зварювального устаткування та прагне мінімізувати витрати. Ця стратегія сприяє підтриманню прибутковості навіть в умовах ускладненої ситуації, створеної збройною агресією. Водночас довгострокове планування, на думку науковців, залишається одним із шляхів до ще більшої результативності [9].

2.2. Структурно-динамічний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

У контексті комплексного аналізу господарської діяльності ПП «РЕТРА-3М», надзвичайно важлими є процес моніторингу витратної та дохідної складових підприємства. Результати аналізу даних звіту про фінансові результати підприємства не тільки безпосередньо впливають на прийняття обґрунтованих рішень щодо ресурсного розподілу та контролю витрат, але й сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливого ринкового середовища загалом.

Розпочнемо з детального розбору дохідних статей за даними звіту підприємства, що сформовані та опрацьовані у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки та структури доходу ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 рр.

Показники	Роки						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %	
	2022		2023		2024					
	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Чистий дохід від реалізації продукції	27835,4	97,76	30139,7	90,43	23230,5	95,54	2 304	-6 909,2	108,28	77,08
Інші операційні доходи	281,8	0,99	2 885,1	8,66	1045,5	4,30	2 603	-1 839,6	1023,81	36,24
Інші доходи	354,6	1,25	304,1	0,91	40,1	0,16	-50,5	- 264	85,76	13,19
Сума доходу, разом	28471,8	100	33328,9	100	24316,1	100	4 857	-9 012,8	117,06	72,96

При аналізі даних, які наведені в таблиці 2.8 видно, що аналіз динаміки доходів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки свідчить про різноспрямовані зміни в обсягах і структурі надходжень підприємства. У 2023 році спостерігалось зростання загальної суми доходів на 4 857,1 тис. грн порівняно з 2022 роком, що становить приріст у 17,06%. Основними факторами цього зростання були підвищення чистого доходу від реалізації продукції на 2 304,3

тис. грн та суттєве зростання інших операційних доходів на 2 603,3 тис. грн, що може свідчити про надходження від допоміжної діяльності, реалізації активів або разові прибуткові угоди.

Однак у 2024 році загальний дохід підприємства скоротився на 9 012,8 тис. грн, або на 27,04% у порівнянні з 2023 роком. Основною причиною стало різке падіння чистого доходу від реалізації продукції на 6 909,2 тис. грн, що може вказувати на зниження попиту, зменшення обсягів продажу або втрату частини ринку.

Крім того, інші операційні доходи скоротились на 1 839,6 тис. грн, що, ймовірно, є результатом завершення разових або тимчасових надходжень, які мали місце у 2023 році.

Інші доходи зменшилися на 50,5 тис. грн у 2023 році та ще на 264 тис. грн у 2024-му, що свідчить про скорочення позареалізаційних прибутків. У 2023 році зростання доходів забезпечили розширення основної діяльності та операційні доходи, але в 2024-му спостерігається спад майже по всіх статтях, що вказує на нестабільність і залежність від короткострокових джерел, потребуючи перегляду збутової стратегії і пошуку нових постійних доходів. Така динаміка підкреслює вразливість фінансових результатів до зовнішніх змін і необхідність диверсифікації джерел надходжень для зменшення ризиків.

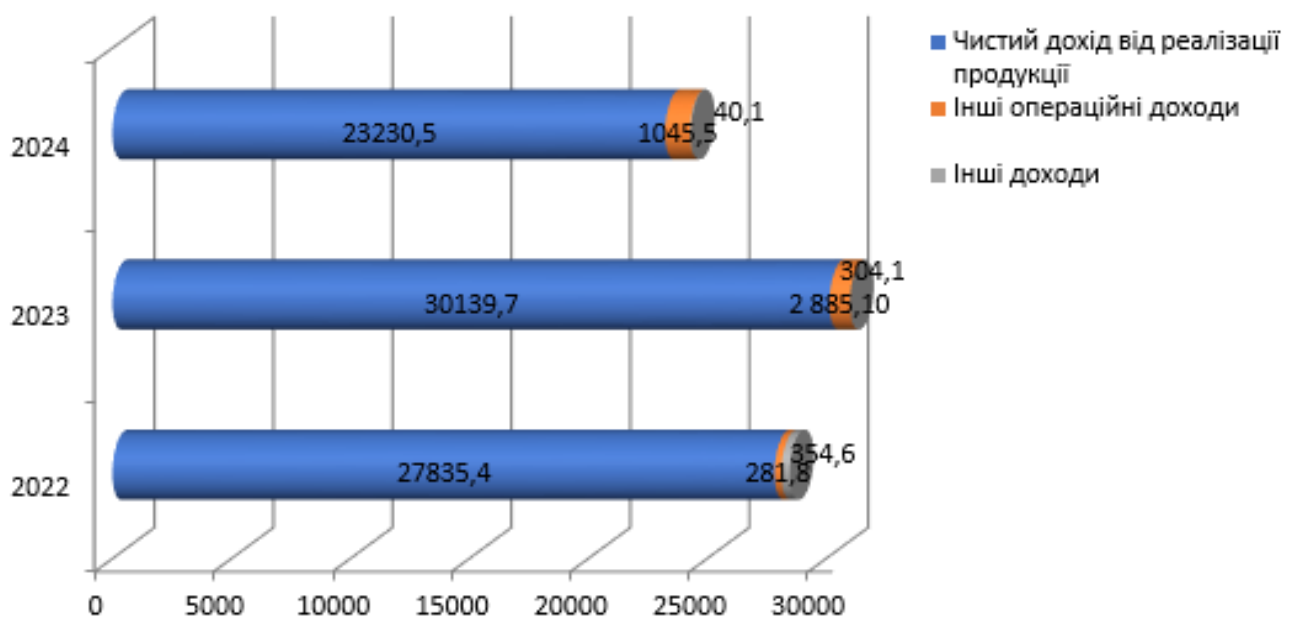

Рис.2.3. Динаміка доходів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

На рисунку видно зміну основних складових доходів ПП «РЕТРА-ЗМ» у 2022-2024 роках. Наочно видно зростання всіх статей у 2023 році та їх подальше зниження у 2024 році, з особливо різким спадом інших операційних і загальних доходів.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки та структури поточних витрат ПП«РЕТРА-ЗМ»
за 2022-2024 рр.

Показники	2022 рік		2023 рік		2024 рік		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %	
	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Собівартість реалізованої продукції	23578,6	87,0	26790,7	83,6	23578,6	87,0	3212,1	-3 212	113,6	88,0
Інші операційні витрати	3142,4	11,6	4889,3	15,3	3 142,4	11,6	1746,9	-1 747	155,6	64,3
Інші витрати	371,5	1,4	376	1,1	371,5	1,4	4,5	-4,5	101,2	98,8
Поточні витрати, разом	27092,5	100	32056	100	27 092,5	100	4963,5	-4 963	118,3	84,5

З таблиці 2.3 видно, що аналіз динаміки витрат ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про хвилюподібний характер змін у загальному обсязі поточних витрат. У 2023 році спостерігалось значне зростання витрат на 4 963,5 тис. грн, або на 18,3% порівняно з попереднім роком. Проте вже у 2024 році витрати повернулися до рівня 2022 року - зменшилися на таку ж суму, що свідчить про нестабільність фінансового навантаження та можливу реакцію на зміну обсягів діяльності або зовнішні економічні чинники.

Найбільший вплив на динаміку витрат мала собівартість реалізованої продукції. У 2023 році вона зросла на 3 212,1 тис. грн (до 26 790,7 тис. грн), що є прямим наслідком збільшення обсягів виробництва або вартості ресурсів. Водночас у 2024 році відбулося точне зниження на цю ж суму, що повернуло показник до рівня 2022 року. Така динаміка може свідчити про сезонність виробництва, зміну постачальників або коригування обсягів реалізації.

Інші операційні витрати також зазнали суттєвого зростання у 2023 році - на 1 746,9 тис. грн, або на 55,6%. Ймовірно, це пов'язано з одноразовими витратами, пов'язаними з розширенням діяльності, рекламою, консультаційними послугами чи інвестиціями в адміністративні процеси. Проте в 2024 році ці витрати знову знизились на ту саму суму, що також може свідчити про тимчасовий характер їхнього збільшення.

Інші витрати були стабільними, з мінімальними коливаннями: +4,5 тис. грн у 2023 році та -4,5 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про відносну сталість позареалізаційних або неосновних витрат, таких як штрафи, курсові різниці чи відрахування.

Загалом структура витрат залишалась незмінною протягом усіх трьох років: переважну частку займала собівартість реалізованої продукції (83-87%), тоді як частка інших операційних витрат змінювалася у межах 11-15%. Така стабільність свідчить про збереження основної бізнес - моделі підприємства.

У підсумку, аналіз фінансових показників свідчить, що у 2023 році підприємство відзначило значне збільшення витрат, що, найімовірніше, було зумовлене масштабним розширенням обсягів виробництва або активізацією процесів масштабування діяльності в цілому. Це могло бути пов'язано як із реалізацією нових проектів, так і з необхідністю забезпечення більших виробничих потужностей, що вимагає додаткових ресурсів, матеріалів, персоналу та інших витратних складових. З іншого боку, у 2024 році підприємство здійснило певний крок назад, що виявилось у помітному скороченні витрат, що свідчить про гнучкість і адаптивність управлінських рішень у відповідь на зміну зовнішніх та внутрішніх умов. Така зміна може бути пов'язана з необхідністю оперативної реакції на коливання ринкової кон'юнктури, зменшення фінансових ресурсів або переглядом стратегії розвитку з акцентом на оптимізацію витрат і підвищення ефективності. Загалом це демонструє здатність підприємства ефективно управляти своїми ресурсами, оперативно адаптуючись до нестабільної економічної ситуації та змін у попиті, що є важливою перевагою для збереження конкурентоспроможності та стабільності на ринку.

Провівши аналіз динаміки та структури як доходів, так і витрат ПП «РЕТРА-3М», перейдемо до аналізу фінансових результатів підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз динаміки фінансових результатів ПП«РЕТРА-3М» за 2022-2024 рр.

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Валовий прибуток (збиток)	4256,8	2888,7	3349,0	-1368,1	460,3	67,8	115,9
Фінансові результати від операційної діяльності	1396,2	882,8	1922,3	-514,4	1039,5	63,2	217,7
Фінансові результати від звичайної діяльності	1379,3	1429,1	1272,9	49,8	-156,2	103,6	89,0
Чистий прибуток	1121,8	1126,6	1013,6	4,8	-113	100,4	100,4

З таблиці видно, що у 2022-2024 роках підприємство демонструвало нестабільну динаміку фінансових результатів. У 2023 році відбулося суттєве зниження валового прибутку (на 32,2%) та результатів операційної діяльності (на 36,8%), що свідчить про зростання витрат або зменшення ефективності основної діяльності. Водночас у 2024 році ситуація покращилась: валовий прибуток зріс на 15,9%, а операційний результат - більш ніж удвічі, що вказує на значне підвищення ефективності управління витратами. Фінансовий результат від звичайної діяльності залишався відносно стабільним, хоча в 2024 році спостерігалось його зниження. Чистий прибуток був майже незмінним у 2023 році, проте у 2024 році зменшився на 10%, що свідчить про вплив інших факторів (наприклад, податкових чи фінансових витрат). Загалом, підприємству вдалося частково стабілізувати операційну діяльність, проте збереження позитивної динаміки потребує подальшої оптимізації витрат і контролю за доходами.

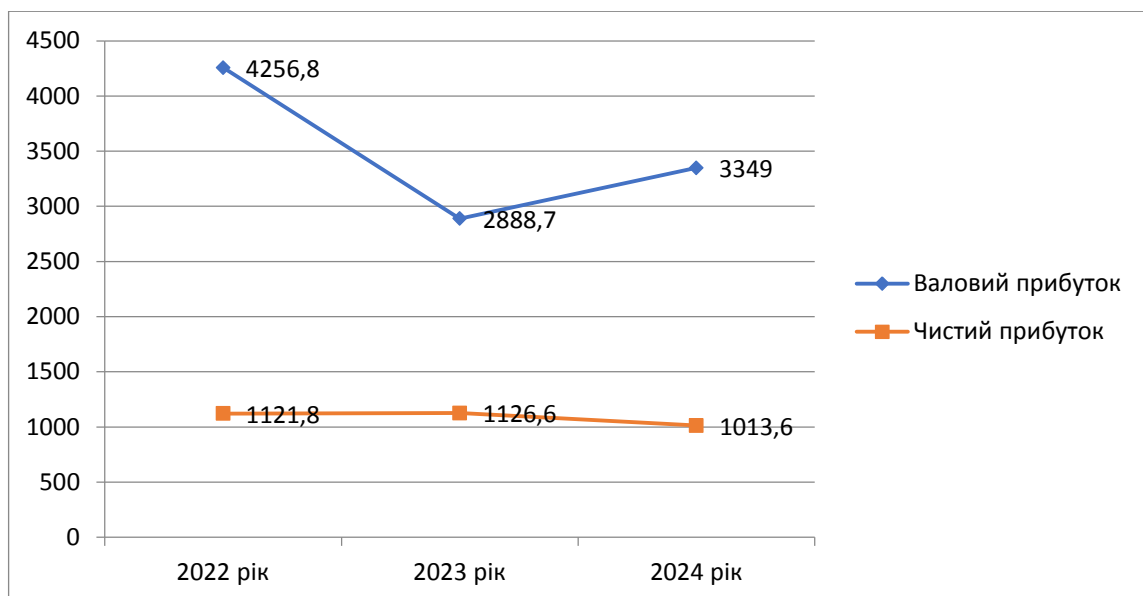

Рис. 2.4. Динаміка чистого та валового прибутку ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022–2024 років.

Вищенаведений графік показує нестабільну динаміку фінансових результатів підприємства у 2022–2024 роках: валовий прибуток суттєво знизився у 2023 році, але частково відновився у 2024-му, тоді як чистий прибуток залишався майже незмінним у 2022–2023 роках і зменшився у 2024 році. Це свідчить про певні проблеми з витратами або доходами, що впливають на прибутковість, попри покращення операційної ефективності.

Такі коливання у динаміці валового прибутку можуть свідчити про нестабільність у собівартості або обсягах продажів. Незважаючи на зменшення виручки у 2024 році, підприємству вдалося частково покращити валовий прибуток, що може бути результатом оптимізації витрат. Водночас чистий прибуток у 2024 році знизився, що свідчить про зростання операційних або адміністративних витрат. Збереження позитивного чистого прибутку впродовж усіх трьох років є ознакою стійкості підприємства. У перспективі підприємству слід зосередитися на стабілізації доходів та контролі витрат для забезпечення сталого фінансового результату.

У таблиці 2.5 наведено аналіз показників рентабельності приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022–2024 років.

Аналіз показників рентабельності ПП за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
1.Виручка від реалізації	27 835,4	30 139,7	23230,5	2 304,3	-6 909,2	8,28	-22,92
2. Чистий прибуток	1 121,8	1 013,6	1 126,6	-108,2	113,0	-9,65	11,15
3. Власний ккапітал	12 282,0	13 296,0	14422,0	1014	1 126	8,26	8,47
4. Витрати	25 692,5	29 303,9	22787,0	3 611,4	-6 516,9	14,06	-22,24
5. Активи	20 714,0	18 142,0	16 85,0	-2 572	-1 757	-12,42	-9,68
Рентабельність							
1. Рентабельність продукції	4,03	3,36	4,85	-0,67	1,49	-16,63	44,35
2.Рентабельність власного капіталу	9,14	7,62	7,81	-1,52	0,19	-16,63	2,49
3. Рентабельність витрат	4,36	3,46	4,94	-0,90	1,48	-20,64	42,77
4. Рентабельність активів	5,42	5,59	6,88	0,17	1,29	3,14	23,08

З таблиці 2.5 видно, що упродовж 2022-2024 років ПП «РЕТРА-ЗМ» переживало динамічні зміни як в абсолютних показниках діяльності, так і в ефективності використання ресурсів. Найяскравішим проявом стало зростання чистого прибутку у 2024 році до 1 126,6 тис. грн після спаду в 2023 році, коли підприємство зазнало падіння прибутковості на 9,65%. Це свідчить про здатність підприємства адаптуватися до викликів, попри зменшення виручки та активів.

Зокрема, виручка від реалізації в 2024 році впала майже на 7 млн грн у порівнянні з 2023 роком, що становить понад 22% зниження. Такий спад міг бути наслідком втрати частини ринку або зниження цінової конкурентоспроможності. Водночас витрати підприємства зменшилися навіть більшими темпами - на понад 6,5 млн грн (22,24%). Це дало змогу компенсувати втрати доходів і знову підняти чистий прибуток, що є позитивним проявом внутрішнього контролю за витратами.

Власний капітал підприємства стабільно зростає протягом трьох років. У 2024 році він досяг 14 422 тис. грн, що є свідченням фінансової незалежності й збереження довіри до внутрішніх джерел фінансування. Водночас активи зазнавали поступового скорочення: із 20 714 тис. грн у 2022 році до 16 385 тис. грн у 2024-му. Це свідчить про політику оптимізації активів, можливо - вивільнення неефективних або непрофільних елементів балансу.

Щодо рентабельності, спостерігається різноспрямована динаміка. Рентабельність продукції знизилась у 2023 році до 3,36%, проте в 2024-му зросла до 4,85%, що свідчить про зростання ефективності основної діяльності. Аналогічну динаміку демонструє рентабельність витрат, яка після падіння в 2023 році зросла на понад 42% у 2024-му, досягнувши 4,94%. Це говорить про те, що кожна витрачена гривня приносила більший дохід, ніж у попередньому році.

Рентабельність власного капіталу хоч і залишилась нижчою за показник 2022 року, проте дещо зросла в 2024 році - до 7,81%, що є свідченням раціонального використання власних фінансових ресурсів. Найбільш стабільним і позитивним трендом є рентабельність активів, яка поступово зростала протягом усього періоду, досягнувши 6,88% у 2024 році. Це свідчить про підвищення ефективності всього наявного майна компанії.

Таким чином, попри зниження виручки й активів, підприємство демонструє підвищення фінансової ефективності, рентабельності та якості управління витратами. Це може свідчити про вдало обрану стратегію скорочення непотрібних ресурсів та концентрацію зусиль на високоприбуткових напрямках. Подібний підхід дозволяє зберігати стабільність у періоди економічної нестабільності та швидко адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури. Підвищення ефективності за рахунок внутрішніх резервів також створює основу для сталого розвитку без додаткового залучення зовнішнього фінансування.

Однак, оцінюючи виключно фінансові результати, неможливо повністю сформулювати уявлення про реальний стан справ на підприємстві. Для комплексного розуміння слід звернути увагу на фінансовий стан, який

характеризує стійкість підприємства, його здатність своєчасно виконувати зобов'язання та підтримувати баланс між активами й пасивами. Саме тому наступним етапом аналізу є дослідження структури і динаміки балансових показників, що дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансової позиції суб'єкта господарювання.

Особливу увагу при цьому слід приділити майновому стану, адже склад і структура активів відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності. Вартість і якість майна, співвідношення між необоротними та оборотними активами, їх ліквідність — усе це дає змогу зробити висновки про ефективність розміщення ресурсів, а також визначити гнучкість підприємства у випадку непередбачених ситуацій.

Почнемо аналіз саме з майнових показників. Коли йдеться про обсяги ресурсів, економісти звертають увагу на загальну вартість активів і пропорції між основними й оборотними компонентами. Паралельно важливо з'ясувати, наскільки швидко активи можуть перетворюватися на кошти, якщо виникнуть форс-мажорні потреби.

У таблиці 2.6 представлений аналіз майна підприємства, який демонструє зміни у вартості майна ПП «РЕТРА-3М».

Таблиця 2.6

Аналіз структури майна ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Відхилення відносно, %	
	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Майно разом	20 714	100	18 142	100	16 385	100	87,5	90,3
Необоротні активи	2 638	12,73	2 034	11,21	2 015	12,31	77,1	99,0
Оборотні активи	18 076	87,27	16 108	88,79	14 370	87,69	89,1	89,2

З таблиці 2.6 видно, що у період з 2022 по 2024 рік загальна вартість майна ПП «РЕТРА-3М» поступово зменшувалась, що свідчить про скорочення обсягів господарських ресурсів, які перебувають у розпорядженні підприємства. У 2023 році активи знизились на 12,5% у порівнянні з 2022

роком, а в 2024 році - ще на 9,7% у порівнянні з 2023 роком, що може бути наслідком оптимізації активів, зменшення масштабів діяльності або зовнішніх економічних викликів.

Структура майна залишалась відносно стабільною. Частка необоротних активів у загальній сумі коливалась несуттєво: з 12,73% у 2022 році до 12,31% у 2024 році. Це свідчить про відносну сталість інвестицій у довгострокові активи, зокрема в основні засоби. Варто зазначити, що в 2023 році обсяг необоротних активів зменшився на 22,9%, але вже у 2024 році зміни були незначними (зниження лише на 1%), що може вказувати на завершення фази оновлення або скорочення цих активів.

Оборотні активи стабільно залишаються основною частиною майна підприємства, їх частка перевищує 87% протягом усіх трьох років. Однак абсолютні значення оборотних активів також знижуються: у 2023 році - на 10,9%, у 2024 - на 10,8%. Це може вказувати на зменшення запасів, скорочення дебіторської заборгованості або зниження грошових коштів, що, в свою чергу, впливає на зниження ліквідності підприємства.

Загалом, таблиця ілюструє поступову тенденцію до зменшення обсягів активів підприємства за стабільної структури, де переважають оборотні активи. Така динаміка може свідчити як про обмеження в розвитку, так і про цілеспрямовану стратегію оптимізації ресурсів та концентрації на ефективнішому використанні наявних активів.

На рис. 2.5. відображено співвідношення необоротних та оборотних активів у структурі майна ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки. Дана структура чітко демонструє домінування оборотних активів і поступове зменшення обсягів обох категорій активів з року в рік.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що підприємство впродовж трьох років функціонувало в умовах поступового зменшення активів, зберігаючи при цьому акцент на поточні ресурси. Це свідчить про короткострокову орієнтацію у фінансовій політиці, яка може бути доцільною в умовах невизначеності, але потребує переосмислення в стратегічній перспективі задля забезпечення стійкого розвитку.

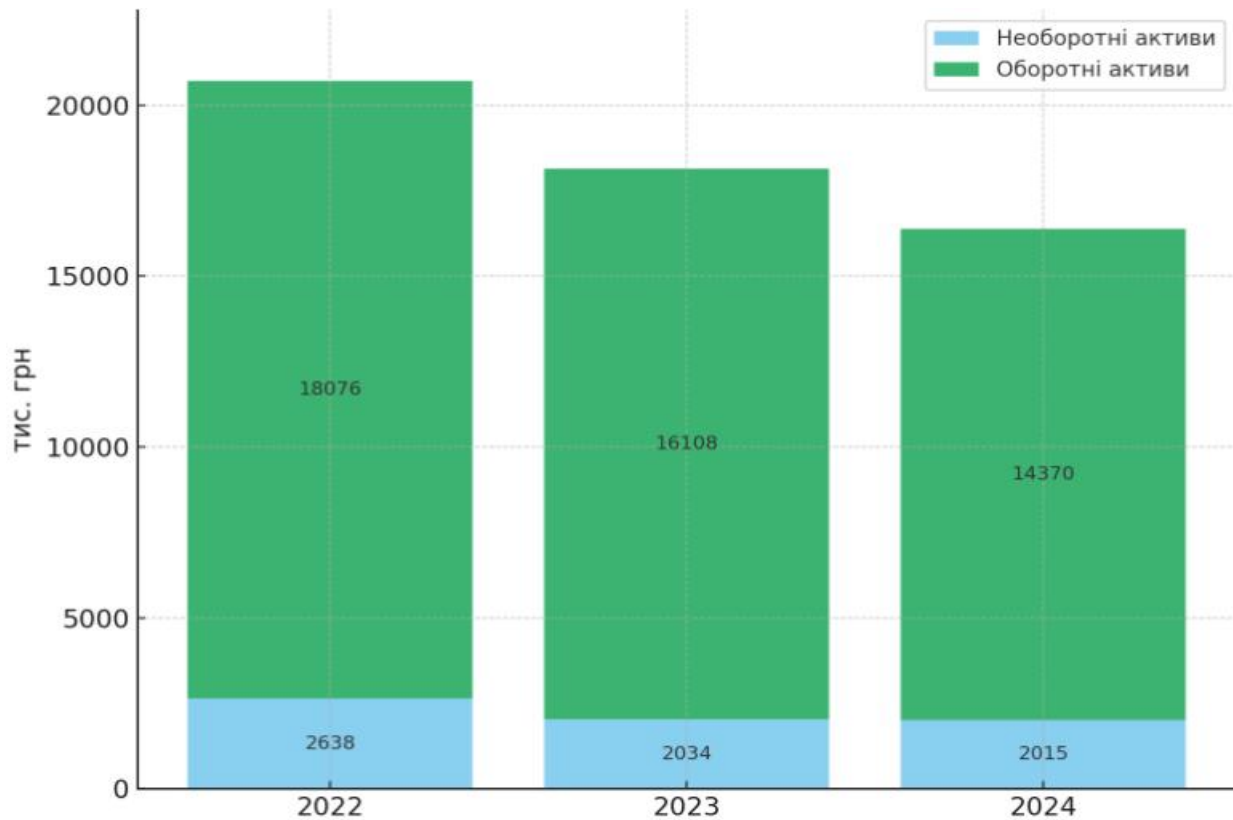

Рис.2.5. Структура активів ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

Проведемо аналіз складу та структури необоротних активів приватного підприємства «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки.

Таблиця 2.7.

Аналіз складу та структури необоротних активів ПП «РЕТРА-3М»
за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %	
	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Необоротні активи, всього	2638	100	2034	100	2 015	100	-604	-19	77,1	99,0
Нематеріальні активи	2,7	0,1	1,7	0,08	0,6	0,03	-1,0	-1,1	62,9	35,2
Основні засоби	2635,2	99,89	2031,9	99,88	2014,6	99,99	-603,30	-17,30	77,1	99,1

При аналізі даних, які наведені в таблиці 2.7 видно, що упродовж 2022-2024 років структура та обсяги необоротних активів ПП «РЕТРА-3М»

демонструють тенденцію до скорочення, що вказує на загальне зменшення інвестицій у довгострокові ресурси підприємства. У 2022 році загальна сума необоротних активів становила 2 638 тис. грн, однак у 2023 році вона зменшилася на 604 тис. грн, або на 22,9%, до 2 034 тис. грн. Така динаміка свідчить про ймовірне вибуття частини основних засобів, їхнє списання або відсутність оновлення технічної бази. У 2024 році скорочення необоротних активів сповільнилося - зменшення склало лише 19 тис. грн (0,9%), що може бути ознакою стабілізації інвестиційної активності.

Найбільшу частку в складі необоротних активів традиційно займають основні засоби. Це свідчить про типову для виробничих підприємств структуру, орієнтовану переважно на матеріальні активи. Абсолютне зниження основних засобів у 2023 році становило 603,3 тис. грн, що практично повністю пояснює загальне скорочення необоротних активів. У 2024 році цей показник знизився лише на 17,3 тис. грн, що вказує на поступове уповільнення темпів скорочення імовірно через стабілізацію виробничого процесу або завершення фази модернізації.

Нематеріальні активи в структурі необоротних активів займали незначне місце. Їх питома вага знизилась з 0,1% у 2022 році до 0,03% у 2024 році. У вартісному вираженні відбулося поступове скорочення з 2,7 тис. грн до 0,6 тис. грн. Абсолютне відхилення у 2023 році становило -1,0 тис. грн, а у 2024 - ще - 1,1 тис. грн. Відносні показники демонструють значне падіння: у 2023 році нематеріальні активи зменшились на 37,1%, а у 2024 році - на 64,8%. Такі зміни можуть свідчити про завершення використання або знецінення окремих нематеріальних активів, як-от ліцензій, програмного забезпечення, прав користування тощо.

Отже, загальна тенденція до скорочення необоротних активів ПП «РЕТРА-3М» у 2022-2023 роках була різкою, але у 2024 році набула стабілізованого характеру. Зменшення нематеріальних активів, хоча й незначне за обсягом, вказує на обмежене використання інтелектуальних або цифрових ресурсів, що потенційно є напрямком для подальшого розвитку.

Узагальнюючи, можна зазначити, що підприємство перебуває у фазі скорочення довгострокових активів. Основна частина змін пов'язана з основними засобами, які залишаються ключовим активом компанії. Суттєве зниження у 2023 році, ймовірно, є наслідком оновлення або оптимізації активів, тоді як незначна зміна у 2024 році вказує на стабілізацію.

Низький рівень нематеріальних активів свідчить про обмежене використання інтелектуальної власності, що може бути як стратегічним рішенням, так і наслідком специфіки діяльності компанії.

Зменшення обсягу необоротних активів у цілому може негативно впливати на виробничу потужність підприємства в майбутньому, якщо не буде компенсоване новими інвестиціями.

Тому підприємству доцільно переглянути інвестиційну політику з метою підтримки довгострокового розвитку. Важливо забезпечити належний рівень оновлення основних засобів для збереження конкурентоспроможності. Подальше скорочення необоротних активів без стратегічного підкріплення може призвести до зниження ефективності виробництва.

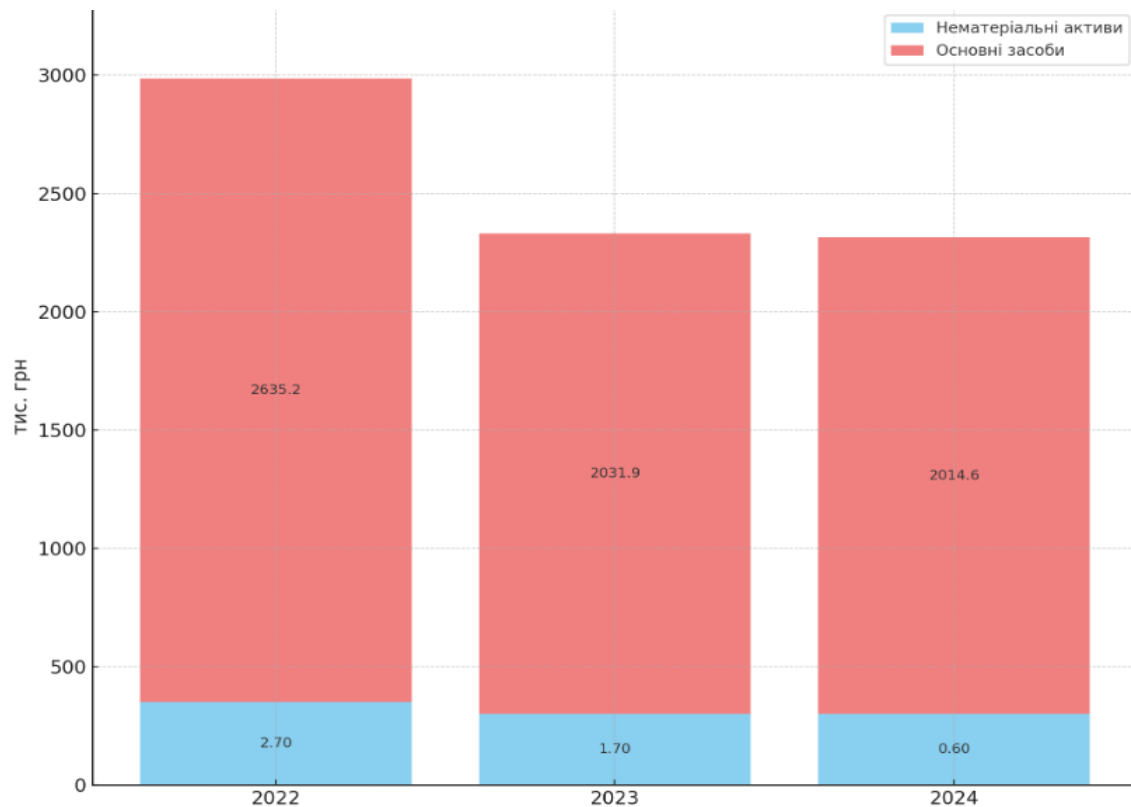

Рис.2.6 Динаміка структури необоротних активів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

З вищенаведеної діаграми можна зробити висновок, що у 2022-2024 роках спостерігається поступове скорочення обсягу необоротних активів ПП «РЕТРА-ЗМ», зокрема основних засобів. Так, якщо у 2022 році їх вартість становила 2635,2 тис. грн, то вже у 2024 році - лише 2014,6 тис. грн. Аналогічна тенденція характерна і для нематеріальних активів: зниження з 2,7 тис. грн до 0,6 тис. грн за той самий період. Така динаміка свідчить про відсутність оновлення або модернізації активної частини майна, що може вказувати на обмеженість інвестиційних ресурсів або орієнтацію підприємства на утримання поточної діяльності без розширення.

Проведемо аналіз складу та структури оборотних активів приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022-2024 роки.

Таблиця 2.8

Аналіз складу та структури оборотних активів ПП «РЕТРА-ЗМ»
за 2022-2024 роки

Показники	Роки						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення,%	
	2022		2023		2024					
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Оборотні активи, всього	18076	100	16 108	100	14 370	100	-1 968	-1 738	89,1	89,2
Виробничі запаси	8275,7	45,78	7660,4	47,56	6 225,2	43,33	-615,3	-1 435,2	92,5	81,2
Дебіторська заборгова ність за тов., роб., послуги	4020,9	22,25	4020,9	24,96	2 886,4	20,1	0	-1 134,5	100	71,7
Дебіторська заборгова ність за розрахунками	0,6	0,003	0,6	0,004	17,5	0,12	0	16,9	100	2
Грошові кошти та їх еквіваленти	911,3	5,04	911,3	5,66	576,2	4,01	0	-335,1	100	63,2
Інші оборотні активи	4867,5	26,93	2515,8	15,62	4 665,7	32,53	-2 351,7	2 149,9	51,6	185,4

З таблиці 2.8 видно, що аналіз структури й динаміки оборотних активів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про поступове скорочення загального обсягу поточних активів. Так, у 2023 році їх сума зменшилася на 1

968 тис. грн (на 10,9%), а у 2024 році - ще на 1 738 тис. грн (на 10,8%). Така тенденція може бути наслідком загального зниження господарської активності підприємства, зменшення масштабів діяльності, або ж частково - цілеспрямованої політики оптимізації ресурсів.

Основною складовою оборотних активів залишаються виробничі запаси. Їх питома вага протягом трьох років коливалась у межах 43-48%, що підтверджує ресурсноємний характер діяльності підприємства. У 2023 році відбулося зменшення запасів на 615,3 тис. грн, а у 2024 році - ще на 1 435,2 тис. грн. Така динаміка свідчить або про зниження потреби у запасах через зменшення обсягів виробництва, або про покращення системи обліку та управління складом.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги залишалася стабільною у 2023 році (4 020,9 тис. грн), але у 2024 році знизилась на 1 134,5 тис. грн. Це позитивна динаміка, яка може свідчити про зменшення кредитування покупців, ефективнішу роботу з боржниками або загальне зниження обсягів реалізації продукції в кредит. Одночасно з цим відбулося різке зростання дебіторської заборгованості за розрахунками - з 0,6 тис. грн у 2023 році до 17,5 тис. грн у 2024 році. Ймовірно, це пов'язано з появою нових форм короткострокових зобов'язань або змінами в структурі клієнтських розрахунків.

Грошові кошти залишались стабільними на рівні 911,3 тис. грн у 2022-2023 роках, але у 2024 році знизились до 576,2 тис. грн, що свідчить про зменшення ліквідності через можливе зростання витрат, скорочення надходжень або посилення інвестиційної діяльності.

Найбільш динамічною статтею в структурі оборотних активів виявилися інші оборотні активи. У 2023 році вони різко зменшилися на 2 351,7 тис. грн, але вже у 2024 році знову зросли на 2 149,9 тис. грн.

Це свідчить про нестабільність у складі цієї групи активів, що може бути результатом коливань у залишках розрахунків за податками, передплатами, короткостроковими фінансовими інструментами або інших статтях, що класифікуються як інші.

Структура оборотних активів ПП «РЕТРА-ЗМ» типова для виробництва з переважанням запасів, але загальне зниження обігових коштів вимагає контролю ліквідності. Позитивно - скорочення дебіторської заборгованості і стабілізація грошових потоків, однак коливання активів і зменшення грошових коштів потребують уваги фінансової служби. Такий стан свідчить про необхідність впровадження чіткішої політики управління оборотним капіталом, з акцентом на підвищення ефективності використання ресурсів та забезпечення фінансової гнучкості підприємства.

Рис.2.7. Динаміка структури оборотних активів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

З вищенаведеного рисунку видно зміну основних складових оборотних активів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки. Вона чітко демонструє загальне зниження активів, зокрема виробничих запасів і грошових коштів, а також помітні коливання в інших оборотних активах.

Результативність роботи підприємства значною мірою визначається оптимальністю структури джерел його капіталу. Баланс між власними та залученими коштами не лише гарантує фінансову стабільність і незалежність суб'єкта господарювання, а й впливає на його привабливість для інвесторів, рівень рентабельності, ліквідність та платоспроможність. У таблиці 2.5 представлений аналіз джерел формування капіталу приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки.

Таблиця 2.9

Аналіз джерел формування капіталу ПП за «РЕТРА-ЗМ» 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Капітал разом	20 714	100	18 142	100	16 385	100	87,5	90,3
Власний капітал	12 282	59,29	13 296	73,28	14 422	88,02	108,2	108,4
Залучений капітал	8 432	40,71	4 846	26,72	1 963	11,98	57,4	40,50

З вищенаведеної таблиці 2.9 видно, що упродовж 2022-2024 років капітал ПП «РЕТРА-ЗМ» зазнав суттєвих якісних змін у структурі та обсязі. Загальна сума капіталу скорочувалася щороку: з 20 714 тис. грн у 2022 році до 18 142 тис. грн у 2023 році (відносне зниження на 12,5%) і до 16 385 тис. грн у 2024 році (зниження ще на 9,7%). Попри загальне зменшення обсягу ресурсів, структура капіталу зазнала позитивних трансформацій, що свідчить про посилення фінансової автономії підприємства.

Найпомітнішою тенденцією є стабільне зростання власного капіталу. Якщо у 2022 році його частка в загальній структурі становила 59,29%, то у 2023 році вона вже досягла 73,28%, а у 2024 - 88,02%. Абсолютне зростання

власного капіталу становить 2 140 тис. грн за два роки, що при загальному зменшенні капіталу свідчить про те, що підприємство активно скорочує зовнішню залежність і нарощує власну фінансову базу. Відносні відхилення підтверджують цю тенденцію: у 2023 році -зростання на 8,2%, у 2024 - ще на 8,4%.

Залучений капітал, навпаки, демонструє різке скорочення. У 2022 році він становив 8 432 тис. грн, або 40,71% загального капіталу, але у 2023 році його обсяг зменшився майже вдвічі - до 4 846 тис. грн (26,72%), а у 2024 році - ще до 1 963 тис. грн (лише 11,98%). Такі зміни вказують на суттєве зниження залежності підприємства від кредиторів, можливо, через поступове погашення зобов'язань, зменшення потреби в зовнішньому фінансуванні або зміну стратегії управління борговим навантаженням.

Загалом структура капіталу ПП «РЕТРА-ЗМ» свідчить про усвідомлене прагнення підприємства до забезпечення фінансової стабільності та максимальної самозабезпеченості у своїй діяльності.

Зменшення частки залученого капіталу, що спостерігається в аналізованому періоді, може позитивно впливати на зниження фінансових ризиків, пов'язаних з обслуговуванням боргових зобов'язань, а також сприяти підвищенню інвестиційної привабливості підприємства в очах потенційних партнерів і кредиторів.

Водночас помітне скорочення загального обсягу капіталу може сигналізувати про наявність потреби в оновленні основних засобів або поповненні обігових ресурсів, що є критично важливим для підтримання конкурентоспроможності і стабільності виробничих процесів.

Ці фактори мають бути враховані при формуванні стратегічних планів розвитку, оскільки своєчасне інвестування у модернізацію активів та оптимізація структури капіталу можуть стати ключовими чинниками успішного подальшого зростання підприємства.

На рисунку 2.6 зображено динаміку структури капіталу підприємства. Дана діаграма ілюструє зміну загального, власного та залученого капіталу підприємства ПП «РЕТРА-ЗМ» протягом 2022-2024 років. Як видно, власний

капітал зростає, а залучений - стрімко скорочується. Це свідчить про посилення фінансової незалежності підприємства.

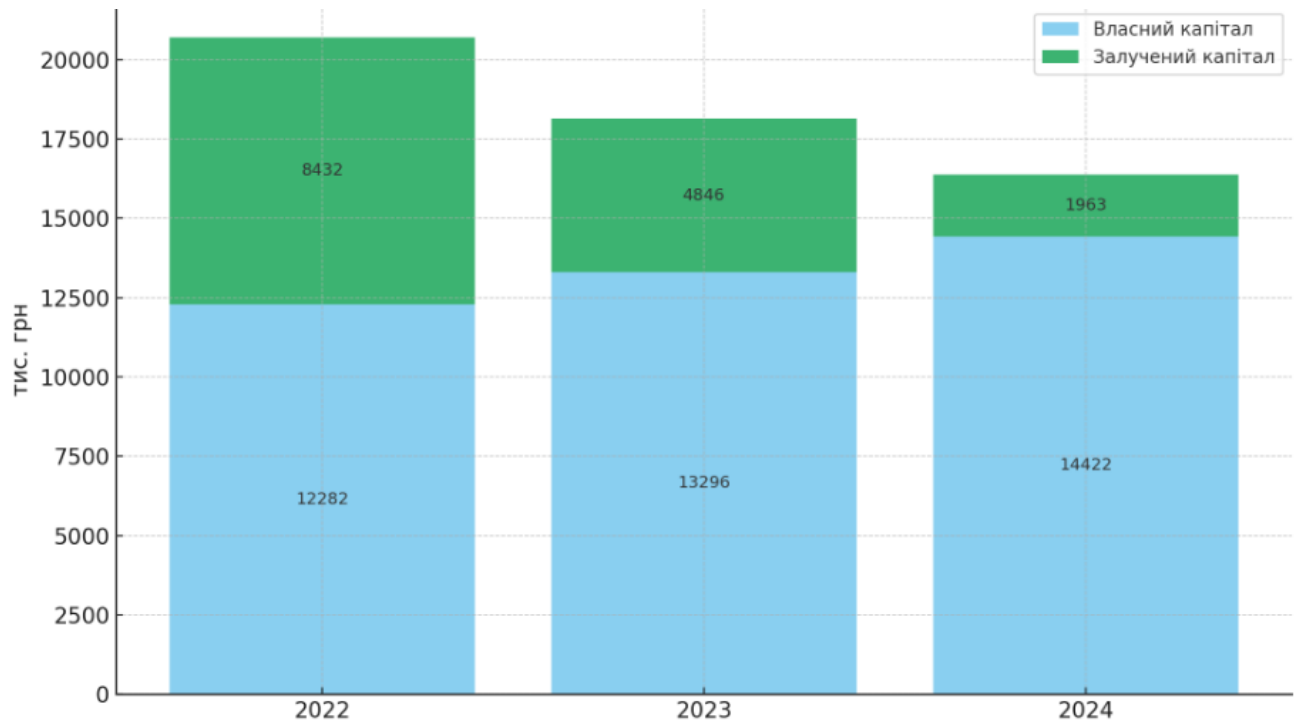

Рис.2.8. Динаміка структури капіталу ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

Таким чином, підприємство свідомо переходить до більш консервативної моделі фінансування, яка відзначається зниженням обсягу зобов'язань і одночасним посиленням ролі власного капіталу у формуванні фінансової бази. Цей підхід дозволяє значно підвищити фінансову стійкість і знизити ризики, пов'язані з обслуговуванням боргових зобов'язань, що є важливим фактором для стабільного функціонування у мінливих ринкових умовах. Водночас, варто враховувати, що обмежений доступ до зовнішніх джерел фінансування може уповільнити темпи розвитку підприємства, зменшуючи його можливості для масштабування і оперативного реагування на нові бізнес - виклики.

Враховуючи ці аспекти, найбільш раціональною в довгостроковій перспективі виглядає стратегія збалансованого фінансування, яка передбачає оптимальне поєднання власних та залучених коштів з урахуванням вартості капіталу, ефективності його використання і допустимого рівня фінансових ризиків. Такий підхід дозволить підприємству не лише підтримувати

необхідний рівень фінансової стабільності, але й забезпечить гнучкість у розвитку, сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості та зміцненню конкурентних позицій на ринку. Проведемо аналіз складу та структури власного капіталу приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки (табл. 2.6).

Таблиця 2.10

Аналіз структури власного капіталу за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Зареєстрований (пайовий) капітал	28	0,23	28	0,21	28	0,19	0	0
Нерозподілений прибуток	12 254	99,77	13 268	99,79	14 394	99,81	108,4	108,2
Власний капітал, всього	12 282	100	13 296	100	14 422	100	108,2	108,4

З таблиці 2.10 видно, що аналіз динаміки власного капіталу ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про стабільне зростання цього джерела фінансування з чітким домінуванням нерозподіленого прибутку у його структурі. Загальна сума власного капіталу збільшилася з 12 282 тис. грн у 2022 році до 14 422 тис. грн у 2024 році. У відносному вираженні це зростання склало 8,2% у 2023 році та ще 8,4% у 2024 році. Така позитивна динаміка свідчить про фінансову стабільність підприємства, ефективне використання прибутку та самофінансування.

Нерозподілений прибуток є основним компонентом власного капіталу, на який припадає понад 99% протягом усього періоду. Його сума постійно зростала: у 2023 році - на 1 014 тис. грн, у 2024 році - ще на 1 126 тис. грн. Така тенденція свідчить про здатність підприємства не лише генерувати прибуток, а й зберігати його в обороті, що посилює фінансову незалежність та відкриває можливості для майбутніх інвестицій без залучення зовнішнього капіталу.

Зареєстрований (пайовий) капітал залишався незмінним на рівні 28 тис. грн упродовж усіх трьох років. Його частка у структурі власного капіталу поступово знижувалася - з 0,23% у 2022 році до 0,19% у 2024 році. Це свідчить

про те, що приріст власного капіталу забезпечується не за рахунок внесків засновників, а виключно через реінвестування прибутку.

Таким чином, ПП «РЕТРА-ЗМ» демонструє сталу позитивну динаміку у формуванні власного капіталу на основі накопиченого прибутку. Така структура є ознакою зрілості підприємства, його здатності до фінансового самозабезпечення та стійкості в умовах зовнішньоекономічної невизначеності. У довгостроковій перспективі це створює сприятливі умови для розвитку без потреби у додатковому залученні ресурсів.

У таблиці 2.7 представлено аналіз складу та структури залученого капіталу приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки.

Таблиця 2.11

Аналіз складу та структури залученого капіталу за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Залучений капітал, всього	8 432	100	4 846	100	1 963	100	-3 586	-2 883	57,4	40,5
Довгострокові зобов'язання	198	2,35	236	4,87	268	13,65	38	32	119,1	113,5
Короткострокові кредити та позики	1 867	22,14	1 163	24	0	0	-704	-1 163	62,2	0
Поточні зобов'язання за розрахунками	6 367	75,51	3 447	71,13	1 695	86,35	-2 920	-1 752	54,1	49,1

З вищенаведеної таблиці 2.11 видно, що аналіз динаміки залученого капіталу ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про суттєве зниження залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Загальний обсяг залученого капіталу зменшився з 8 432 тис. грн у 2022 році до 4 846 тис. грн у 2023 році (на 3 586 тис. грн), а в 2024 році ще до 1 963 тис. грн (на 2 883 тис. грн порівняно з попереднім роком). Це демонструє стабільну тенденцію до скорочення зобов'язань і зміцнення фінансової автономії підприємства.

Найбільше скорочення припадає на короткострокові кредити та позики. Їх обсяг зменшився на 704 тис. грн у 2023 році та повністю зник у 2024 році

(зниження на 1 163 тис. грн), що свідчить або про повне погашення боргових зобов'язань перед фінансовими установами, або про відмову від використання позикових коштів на короткий строк. Це може бути ознакою поліпшення ліквідності або зміною кредитної політики підприємства.

Поточні зобов'язання за розрахунками також зазнали істотного скорочення: у 2023 році - на 2 920 тис. грн, а в 2024 - ще на 1 752 тис. грн. Це свідчить про зменшення обсягів короткострокової заборгованості перед постачальниками, бюджетом чи іншими контрагентами, що, в свою чергу, може свідчити про покращення розрахункової дисципліни або зниження господарської активності.

На тлі загального зниження залученого капіталу єдиним показником, що демонструє зростання, є довгострокові зобов'язання. Їх обсяг збільшився з 198 тис. грн у 2022 році до 236 тис. грн у 2023 році (на 38 тис. грн), а у 2024 році - до 268 тис. грн (ще на 32 тис. грн). Це зростання відносно незначне, але воно свідчить про тенденцію підприємства до формування стабільної фінансової бази з використанням довгострокових ресурсів, які можуть бути менш ризикованими для поточної платоспроможності.

Загалом підприємство чітко демонструє прагнення зменшити боргове навантаження, здійснюючи переорієнтацію з короткострокових фінансових зобов'язань на більш стабільні та прогнозовані довгострокові кредити і позики. Такий підхід не лише сприяє підвищенню фінансової стійкості компанії, але й значно покращує її кредитоспроможність, створюючи більш вигідні умови для співпраці з банками та іншими кредиторами. Крім того, зниження ризиків, пов'язаних із швидкими виплатами боргів, позитивно впливає на інвестиційну привабливість підприємства, що є важливим фактором для залучення капіталу та реалізації стратегічних проектів у середньо - та довгостроковій перспективі.

2.3. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства підприємства

Аналіз фінансових результатів підприємства засвідчив динаміку чистого доходу, рівень витрат та прибутковості впродовж досліджуваного періоду. Однак, для комплексної оцінки ефективності його діяльності недостатньо лише аналізу доходів і прибутку. Не менш важливим є вивчення фінансового стану, який відображає здатність підприємства забезпечувати свою платоспроможність, фінансову стійкість і ефективність використання ресурсів. Саме тому наступним етапом дослідження є аналіз фінансового стану підприємства.

Фінансові показники підприємства завжди формуються під складним впливом сукупності різнопланових чинників, які безперервно змінюються відповідно до загальної макроекономічної ситуації, а також внутрішніх особливостей і умов конкретного виробничого процесу. Для ПП «РЕТРА-ЗМ» особливо вагомим і суттєвим фактором впливу стали воєнні події, а також загальна нестабільність ринку, що відчутно відобразилося на реалізації продукції, зокрема на сегменті котельних і зварювальних конструкцій, які є одним із ключових напрямів діяльності підприємства. У зв'язку з цим аналітики докладають значних зусиль для того, щоб детально встановити, яким чином різні компоненти прибутку - такі як виручка від реалізації, собівартість продукції, податкові платежі та інші фінансові змінні - впливають на формування кінцевого фінансового результату підприємства. Застосування методу ланцюгових підстановок у цьому контексті розглядається як ефективний інструмент, що дозволяє кількісно оцінити вплив окремих факторів та глибше зрозуміти взаємозв'язки між ними, що є надзвичайно важливим для прийняття зважених управлінських рішень у складних економічних умовах.

У діяльності будь-якого підприємства ключову роль відіграє динаміка доходів, адже саме вона відображає рівень фінансової активності та ефективність ведення господарської діяльності. Проведений аналіз доходів приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022-2024 років дозволяє

виявити основні тенденції змін у розмірі виручки, її структурі та джерелах формування. Ці дані становлять важливу основу для подальшої комплексної оцінки фінансової стабільності підприємства та ефективності реалізації його продукції на ринку, що має вирішальне значення для стратегічного планування і прийняття управлінських рішень.

У таблиці 2.12. наведено дані аналізу ліквідності балансу приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022-2024 років.

Таблиця 2.12

Аналіз ліквідності балансу ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

Активи	2022	2023	2024	Пасиви	2022	2023	2024
Найбільш ліквідні активи (A1)	911,3	911,3	576,2	Поточні зобов'язання за розрахунками (П1)	6 367,0	3 447,0	1 695,0
Середньоліквідні активи (A2)	4 021,5	4 021,5	2 903,9	Короткострокові кредити банків і позики (П2)	1 867,0	1 163,0	0
Низьколіквідні активи (A3)	13 143,2	11 175,2	10 890,9	Довгострокові зобов'язання (П3)	198	236	268
Важколіквідні активи (A4)	2 638,0	2 034,0	2 015,0	Постійні пасиви (П4)	12 282,0	13 296,0	14 422,0
Баланс	20 714,0	18 142,0	16 385,0	Баланс	20 14,0	18 42,0	16 385,0

При аналізі даних, які наведені в таблиці 2.12 видно, що впродовж аналізованого періоду підприємство демонструє стабільно низький рівень абсолютної ліквідності. Найбільш ліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти), які у 2022-2023 роках становили 911,3 тис. грн, у 2024 році скоротилися до 576,2 тис. грн. Це суттєво менше за обсяг поточних зобов'язань, що у 2022 році становили 6 367,0 тис. грн, у 2023 - 3 447,0 тис. грн, а у 2024 - 1 695,0 тис. грн. Такий розрив між найбільш ліквідними активами та короткостроковими зобов'язаннями свідчить про ризик недостатності грошових

коштів для покриття термінових платежів, особливо в періоди фінансового напруження.

Проте рівень термінової ліквідності у 2023 та 2024 роках демонструє достатній рівень фінансової стійкості, що забезпечується за рахунок середньоліквідних активів. У 2024 році сукупна вартість найбільш і середньоліквідних активів становила 3 480,1 тис. грн, що значно перевищує суму короткострокових зобов'язань, навіть за відсутності банківських кредитів. Це свідчить про потенційну здатність підприємства виконувати зобов'язання в середньостроковій перспективі.

Усі три роки підприємство зберігає загальну платоспроможність, що свідчить про достатній рівень ліквідних і малоліквідних активів для покриття всіх короткострокових і довгострокових зобов'язань.

Позитивним моментом є також відповідність важколіквідних активів постійним пасивам. У 2024 році важколіквідні активи становили 2 015,0 тис. грн, що значно менше за обсяг власного капіталу - 14 422,0 тис. грн. Це підтверджує стійкість фінансування необоротних активів за рахунок власних джерел, що є ознакою довгострокової фінансової стабільності.

Узагальнюючи, можна констатувати, що підприємство підтримує помірний рівень ліквідності, має збалансовану фінансову структуру і забезпечує стабільну платоспроможність як у середньостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Водночас, спостерігається зниження частки найбільш ліквідних активів, що вказує на нагальну потребу підвищити обіговість коштів і створити достатній резерв ліквідності.

Це дозволить компанії більш ефективно управляти своїми фінансами, швидко адаптуватися до несподіваних економічних коливань та забезпечити стійкість при виникненні короткострокових фінансових викликів. Впровадження таких заходів сприятиме підвищенню загальної фінансової стійкості підприємства і зміцненню його позицій на ринку.

Також доцільно зосередити увагу на зменшенні дебіторської заборгованості, що забезпечить додаткове надходження коштів. Підвищення контролю за витратами та посилення внутрішнього фінансового моніторингу

сприятиме покращенню грошових потоків. Важливо також розглянути можливість залучення зовнішнього фінансування на вигідних умовах для підтримки інвестиційної діяльності. Удосконалення прогнозування ліквідності дозволить своєчасно реагувати на зміну кон'юнктури. У комплексі такі дії забезпечать стабільний розвиток і мінімізацію ризиків втрати платоспроможності.

На основі нижченаведених даних проведемо аналіз коефіцієнтів ліквідності балансу приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022-2024 років.

Таблиця 2.13

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані , тис. грн.							
1.Поточні зобов'язання	6 367,0	3 447,0	1 695,0	2920,0	1752,0	45,86	50,83
2.Грошові кошти	911,3	911,3	576,2	0	335,0	0	36,77
3.Дебіторська заборгованість	4 022,1	4 022,1	2 903,9	0	1118,2	0	27,80
4.Оборотні активи	18 076,0	16 108,0	14 370,0	1968,0	1738,0	10,89	10,79
5.Необоротні активи	2 638,0	2 034,0	2 015,0	604,0	19,0	22,90	0,93
6.Активи	20 714,0	18 142,0	16 385,0	2572,0	1757,0	12,42	9,68
7.Кредиторська заборгованість	6 367,0	3 447,0	1 695,0	2920,0	1752,0	45,86	50,83
Коефіцієнти							
1. Коеф.абсолютної ліквідності	0,14	0,26	0,34	0,12	0,08	85,71	30,77
2. Коеф.термінової ліквідності	0,78	1,43	2,05	0,65	0,62	83,33	46,36
3. Коеф. загальної ліквідності	2,84	4,67	8,48	1,83	3,81	64,44	81,58
4. Коеф. співвідношення ДЗ і КЗ	0,63	1,17	1,71	0,54	0,54	85,71	46,15
5. Коеф. мобільності активів	0,87	0,89	0,88	0,02	0,01	2,30	1,12
6. Коеф.співвідношення активів	0,13	0,11	0,12	0,2	0,01	15,38	9,09

З вищенаведеної таблиці 2.13 видно, що аналіз показників фінансового стану ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про суттєве покращення

ліквідності підприємства, водночас із поступовим скороченням активів та зобов'язань. Це свідчить про зміну фінансової стратегії компанії в бік підвищення гнучкості, зменшення кредитного навантаження та зосередження на внутрішніх ресурсах.

Однією з ключових тенденцій є зменшення поточних зобов'язань на 2 920 тис. грн у 2023 році і ще на 1 752 тис. грн у 2024 році. Таке зниження тягне за собою покращення всіх коефіцієнтів ліквідності, що видно з динаміки відповідних показників. Наприклад, коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 0,14 у 2022 році до 0,34 у 2024 році, що свідчить про зростання здатності підприємства негайно покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів.

Коефіцієнт термінової ліквідності зріс із 0,78 до 2,05 протягом аналізованого періоду. Це означає, що підприємство стало здатне не тільки покривати поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів, а й забезпечує їх значним запасом. Ще більш показовим є зростання коефіцієнта загальної ліквідності з 2,84 у 2022 році до 8,48 у 2024 році, що перевищує норматив у кілька разів і вказує на наявність надлишкової поточної платоспроможності. Хоча з одного боку це позитивно, з іншого - може означати неефективне використання обігових коштів.

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості також покращився: з 0,63 у 2022 році до 1,71 у 2024 році. Це означає, що дебіторська заборгованість стала суттєво перевищувати кредиторську, що може свідчити як про зміцнення позицій підприємства перед постачальниками, так і про потенційні ризики затримок із надходженням коштів від покупців.

Мобільність активів (співвідношення оборотних активів до загальних активів) залишалася відносно стабільною, коливаючись у межах 0,87 - 0,89. Це означає, що структура активів є досить гнучкою, з переважанням ліквідних ресурсів. Водночас коефіцієнт співвідношення необоротних активів до загальних активів незначно зменшився з 0,13 до 0,12, що свідчить про часткове вивільнення ресурсів із довгострокових вкладень або знецінення основних засобів.

У підсумку, фінансовий стан ПП «РЕТРА-ЗМ» у 2023-2024 роках значно покращився з точки зору платоспроможності, ліквідності та структури зобов'язань. Підприємство значно зменшило зовнішні борги й підвищило власну фінансову стійкість. Проте зменшення обсягів активів і грошових надходжень свідчить про потребу в пошуку нових джерел доходу та ефективнішому використанні наявних ресурсів задля збереження темпів розвитку.

На рис. 2.10 зображено динаміку коефіцієнтів ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ». Діаграма відображає комплексну динаміку ключових коефіцієнтів ліквідності та активності підприємства за період 2022-2024 років, демонструючи як позитивні, так і стабілізаційні тенденції.

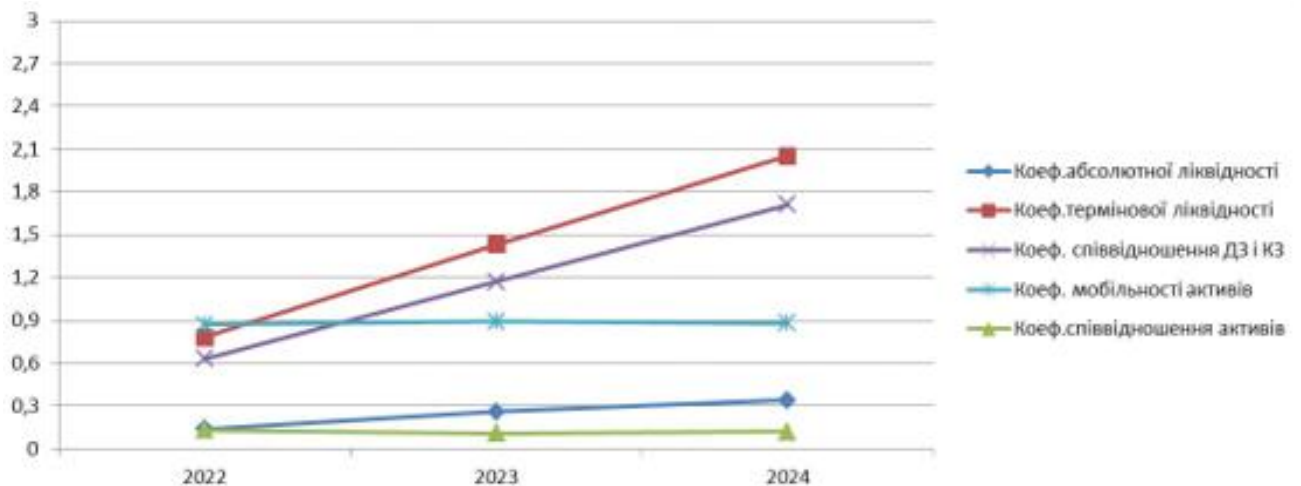

Рис.2.9. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

Значне зростання коефіцієнта термінової ліквідності свідчить про поліпшення здатності підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання, що підвищує загальну фінансову стійкість і зменшує ризики неплатоспроможності. Одночасне збільшення коефіцієнта співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості вказує на активізацію роботи з оборотними засобами, що може свідчити про більш ефективне управління дебіторською заборгованістю та оптимізацію кредиторської політики.

Помірне зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності свідчить про поступове збільшення найбільш ліквідних активів, що забезпечує швидку можливість задовольнити негайні фінансові потреби. При цьому коефіцієнт

мобільності активів залишається стабільним, що свідчить про сталий рівень здатності підприємства швидко перерозподіляти активи для реагування на ринкові зміни. Невелике збільшення коефіцієнта співвідношення активів вказує на незначні, але позитивні зміни у структурі активів, які можуть сприяти підвищенню загальної ефективності використання ресурсів.

Загалом, графік демонструє збалансовану фінансову політику підприємства, що спрямована на посилення ліквідності, оптимізацію роботи з оборотними активами та збереження гнучкості у використанні ресурсів. Така стратегія створює міцний фундамент для стійкого розвитку і адаптації до економічних викликів, підвищуючи конкурентоспроможність і забезпечуючи фінансову безпеку у довгостроковій перспективі.

Отже, протягом 2022-2024 років підприємство демонструє зростаючий рівень ліквідності, що підтверджує ефективність фінансового менеджменту. У перспективі доцільним є забезпечення балансу між накопиченням ліквідних ресурсів і їхнім інвестуванням для підвищення прибутковості.

У таблиці 2.12. наведено дані аналізу фінансової стійкості приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за період 2022-2024 років

Таблиця 2.14

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
1.Власний капітал	12 282	13 296	14 422	1 014	1 126	108,2	108,4
2.Майно	20 714	18 142	16 385	-2 572	-1 757	87,5	90,3
3.Позиковий капітал	8 432	4 846	1 963	-3 586	-2 883	57,4	40,5
4.Оборотні активи	18 076	16 108	14 370	-1 968	-1 738	89,2	89,11
5.Основні засоби	2 635	2 031	2 014	-604	-17	77	99,1
Коефіцієнти							
1. Коеф.автономії	0,59	0,73	0,88	0,14	0,15	123,7	120,5
2.Коеф.концентрації позикового капіталу	0,41	0,27	0,12	-0,14	-0,15	65,8	44,4
3.Коеф.фінансування	1,46	2,74	7,35	1,28	4,61	187,6	268,2
4.Коеф. фінансової стабільності	0,73	1,69	5,45	0,96	3,76	231,5	322,4
5. Коеф. маневреності	0,79	0,85	0,86	0,06	0,01	107,5	101,1
6. Коеф. інвестування	0,21	0,15	0,14	-0,06	-0,01	71,4	93,3

З таблиці 2.14 видно, що аналіз змін фінансових показників ПП «РЕТРА-ЗМ» у 2022-2024 роках свідчить про поступове зміцнення фінансової самостійності підприємства. Власний капітал зріс з 12 282 тис. грн до 14 422 тис. грн, що вказує на стійке накопичення внутрішніх ресурсів, ймовірно за рахунок прибутку або ефективного використання наявного капіталу. У той же час майно підприємства зменшилось майже на 20 відсотків, що може бути наслідком відмови від неефективних або надлишкових активів.

Особливо помітним є суттєве скорочення позикового капіталу - з 8 432 тис. грн до 1 963 тис. грн протягом двох років. Це зниження майже в чотири з половиною рази свідчить про активну політику погашення зобов'язань і зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Оборотні активи та основні засоби зазнали незначного скорочення, але при цьому залишаються основою операційної діяльності підприємства.

Позитивна динаміка коефіцієнтів є підтвердженням оздоровлення фінансової структури. Коефіцієнт автономії зріс з 0,59 до 0,88, що означає майже повну залежність від власного капіталу. Водночас коефіцієнт концентрації позикового капіталу зменшився з 0,41 до 0,12, що підтверджує зниження фінансового ризику. Зростання коефіцієнта фінансування з 1,46 до 7,35 демонструє домінування власних коштів у фінансуванні активів.

Коефіцієнт фінансової стабільності досяг рівня 5,45 у 2024 році, що є значним покращенням у порівнянні з 0,73 у 2022 році. Це свідчить про здатність підприємства витримувати фінансові навантаження без зовнішньої підтримки. Коефіцієнт маневреності залишався високим і зростав поступово, що вказує на збереження гнучкості у використанні власного капіталу. Зниження коефіцієнта інвестування може свідчити про тимчасову переорієнтацію ресурсів з довгострокових інвестицій на підтримку поточної діяльності.

Загалом підприємство демонструє позитивну фінансову трансформацію, яка полягає в зростанні стійкості, зменшенні боргового навантаження і зміцненні структури капіталу. Така стратегія є доцільною в умовах нестабільного зовнішнього середовища і формує основу для подальшого сталого розвитку.

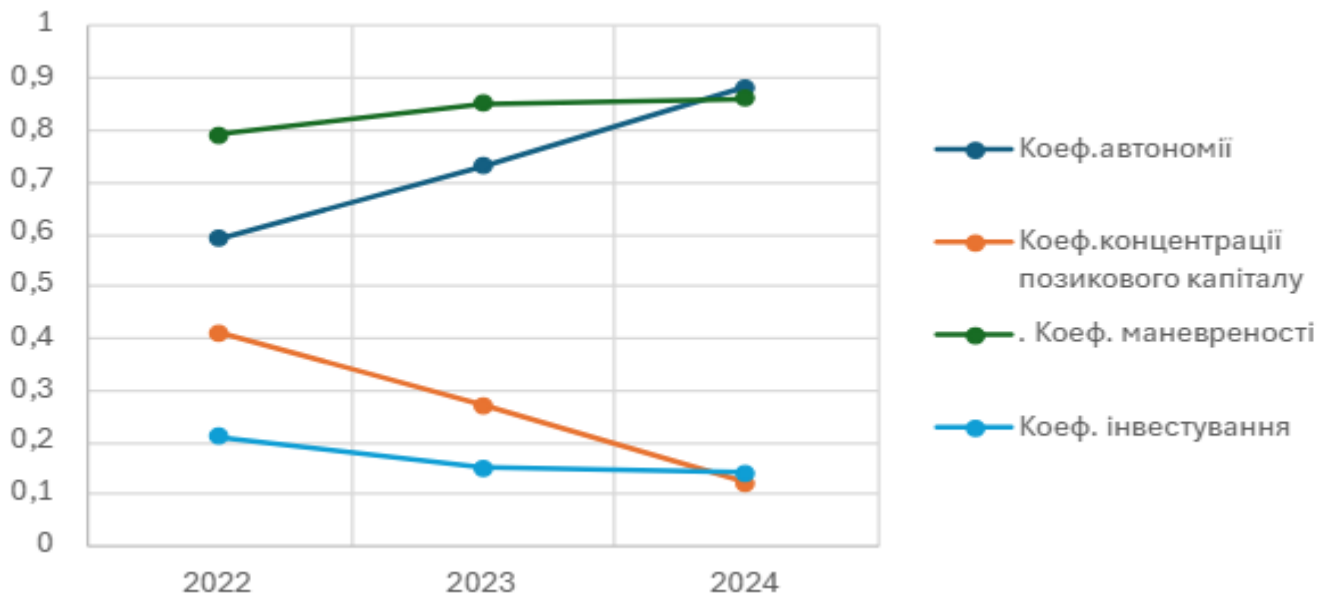

Рис. 2.10. Динаміка коефіцієнтів автономії, концентрації позикового капіталу, маневреності, інвестування ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

Вищенаведений рисунок демонструє важливі зміни у фінансовому стані підприємства за 2022-2024 роки, зосереджуючись на чотирьох ключових показниках: автономії, концентрації позикового капіталу, маневреності та інвестиційній активності.

Зростання коефіцієнта автономії свідчить про збільшення частки власних коштів у структурі фінансування, що покращує фінансову стійкість і зменшує залежність від зовнішніх джерел.

Підвищення коефіцієнта маневреності відображає здатність компанії ефективно управляти активами та швидко реагувати на зміни ринку.

Одночасне зниження концентрації позикового капіталу вказує на зменшення боргового навантаження та підвищення фінансової незалежності.

Зменшення інвестиційної активності може свідчити про обережність у нових вкладеннях через економічну невизначеність. Загалом, ці зміни відображають прагнення підприємства до збалансованого фінансового управління, що забезпечує стабільність і гнучкість у мінливих ринкових умовах.

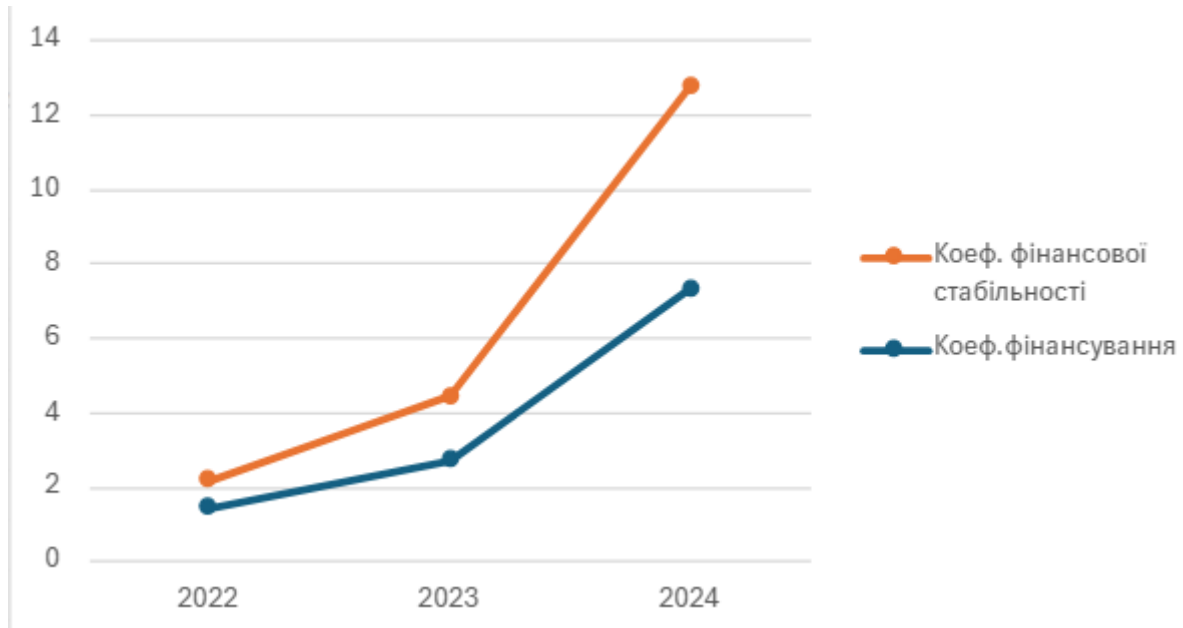

Рис.2.11. Динаміка коефіцієнтів фінансової стабільності та фінансування ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

Вищенаведений рисунок відображає стабільність коефіцієнта фінансової стійкості на максимальному рівні, що свідчить про надійність та збалансованість капітальної структури підприємства. Водночас поступове зниження коефіцієнта фінансування сигналізує про зменшення залучення зовнішніх ресурсів, що може свідчити про посилення внутрішніх фінансових потоків або зміну стратегії управління капіталом. Така динаміка відображає прагнення компанії до підтримки стабільності при оптимізації джерел фінансування. Цей підхід дозволяє підприємству зберігати фінансову гнучкість і адаптуватися до змін ринкових умов, мінімізуючи ризики, пов'язані з надмірною залежністю від зовнішніх запозичень.

Фінансова стійкість підприємства за останні три роки суттєво зросла, що підтверджується позитивною динамікою майже всіх ключових коефіцієнтів. Підприємство демонструє посилення автономності, зниження боргового навантаження та здатність забезпечити фінансову стабільність на основі власних ресурсів. Це створює передумови для подальшого розвитку та інвестиційної привабливості в умовах стабільного зовнішнього середовища.

За даними балансу проведемо аналіз ділової активності приватного підприємства «РЕТРА-3М» за період 2022-2024 років (табл. 2.15).

Аналіз показників ділової активності ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
1.Виручка від реалізації	27 835,4	30 139,7	23 230,5	2 304,3	-6 909,2	8,28	22,92
2.Капітал	20 714,0	18 142,0	16 385,0	-2 572,0	-1 757,0	-12,42	-9,68
3.Власний капітал	12 282,0	13 296,0	14 422,0	1 014,0	1 126,0	8,26	8,47
4.Запаси	8 275,7	7 660,4	6 225,2	-615,3	-1 435,2	-7,44	-18,74
5.Дебіторська заборгованість	4 021,5	4 021,5	2 903,9	0	-1 117,6	0	-27,79
6.Кредиторська заборгованість	6 367,0	3 447,0	1 695,0	-2 920,0	-1 752	-45,86	-50,83
Коефіцієнти							
1. Коеф. оборотності капіталу	1,34	1,66	1,42	0,32	-0,24	23,88	-14,46
2. Коеф. оборотності власного капіталу	2,27	2,27	1,61	0	-0,66	0	-29,07
3. Коеф. оборотності запасів	3,36	3,94	3,73	0,58	-0,21	17,26	-5,33
4.Коеф.оборотності дебіторської заборгованості	6,92	7,49	8	0,57	0,51	8,24	6,81
5. Коеф. оборотності кредиторської заборгованості	4,37	8,74	13,71	4,37	4,97	100	5,86

При аналізі даних, які наведені в таблиці 2.15 видно, що аналіз ефективності використання ресурсів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022–2024 роки демонструє як позитивні, так і стримувальні тенденції в динаміці показників. Особливо виразно видно, що підприємство перебуває в процесі фінансової реструктуризації, яка супроводжується зменшенням залученого капіталу, трансформацією структури активів і коливаннями виручки.

Протягом трирічного періоду виручка зросла на 8,28% у 2023 році, однак уже у 2024 році зафіксовано її істотне падіння - на 6 909,2 тис. грн або майже на чверть. Це різке зниження може свідчити про втрату частки ринку, зниження попиту або внутрішні операційні труднощі. Цей спад особливо контрастує з відносно стабільним приростом власного капіталу, який протягом обох років зростав майже однаковими темпами - на понад 8%.

Загальний капітал підприємства щороку скорочувався: у 2023 році - на 12,42%, у 2024 - ще на 9,68%. Це зменшення пов'язане передусім зі скороченням зовнішніх джерел фінансування та ймовірною оптимізацією активів. Водночас зменшення запасів та дебіторської заборгованості, відповідно на 18,74% і 27,79% у 2024 році, говорить про спроби підвищити оборотність і зменшити заморожені ресурси.

Коефіцієнти оборотності капіталу свідчать про зміну швидкості обігу активів. Коефіцієнт оборотності капіталу підвищився в 2023 році на 23,88%, але у 2024-му впав на 14,46%, що узгоджується з падінням виручки. Оборотність власного капіталу залишалася сталою між 2022 і 2023 роками, а в 2024 різко знизилась на 29,07%, що сигналізує про менш ефективне використання власних фінансових ресурсів у генеруванні доходу.

Оборотність запасів у 2023 році покращилась на 17,26%, але вже в наступному році знизилась, що, ймовірно, свідчить про уповільнення обігу товарних залишків або зміни в логістиці. Натомість стабільне зростання оборотності дебіторської заборгованості з 6,92 до 8 разів за рік підтверджує більш активну політику щодо повернення коштів від клієнтів.

Найпомітніше зрушення відбулося в показнику оборотності кредиторської заборгованості - зростання з 4,37 до 13,71 усього за два роки. Така динаміка означає, що підприємство прискорило розрахунки з постачальниками, що може бути результатом або фінансового оздоровлення, або тиску з боку кредиторів.

У цілому можна зробити висновок, що ПП «РЕТРА-3М» протягом 2022-2024 років поступово змінювало фінансову модель, відмовляючись від зовнішніх джерел фінансування, знижуючи рівень дебіторської та кредиторської заборгованості, і водночас намагаючись зберегти ефективність операційної діяльності. Незважаючи на падіння виручки в останньому році, структура оборотності свідчить про намагання підприємства підтримувати стабільність шляхом підвищення ефективності обігу ресурсів.

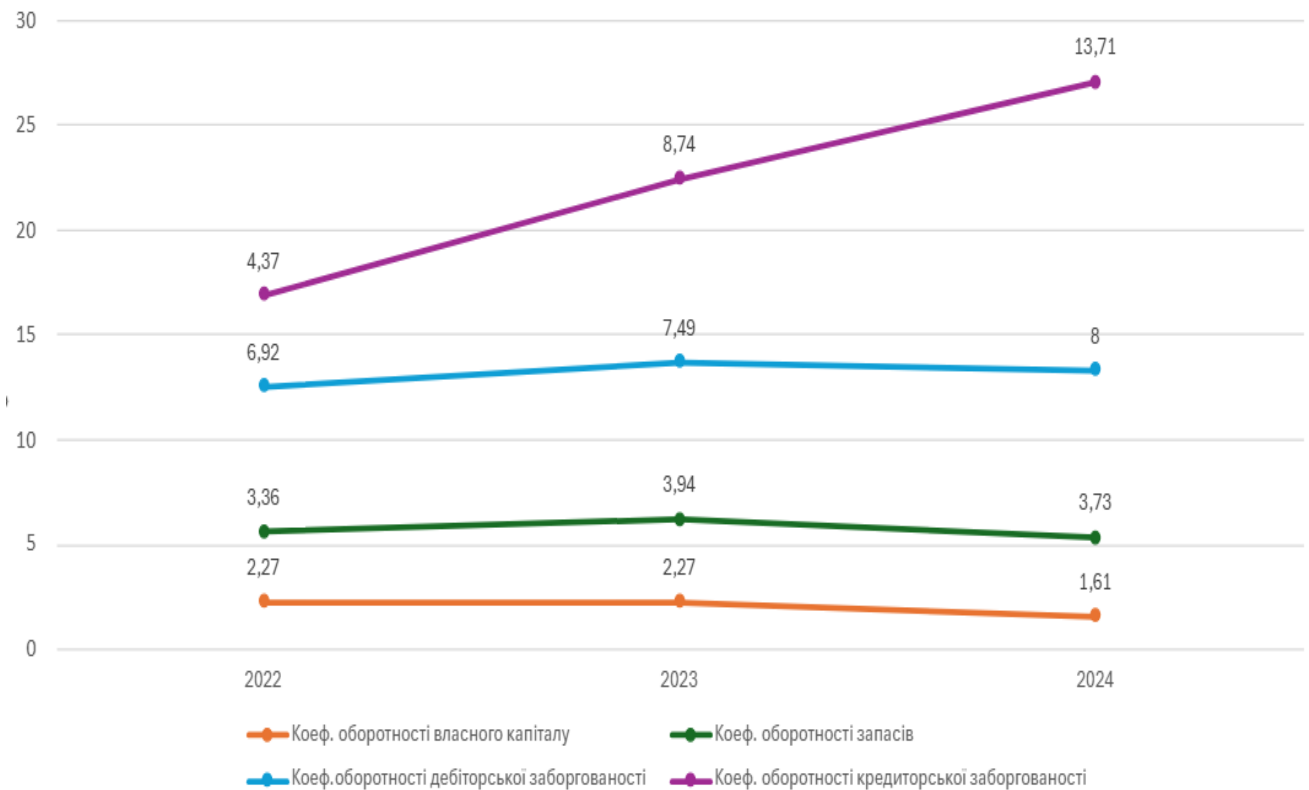

Рис.2.12. Динаміка коефіцієнтів ділової активності ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки

З вищенаведеного рисунку видно тенденцію поступового зниження коефіцієнтів оборотності дебіторської заборгованості, запасів та власного капіталу, що свідчить про уповільнення обіговості активів і потенційні виклики в ефективності управління ресурсами. Водночас стабільність коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості свідчить про збереження стабільної політики взаєморозрахунків із постачальниками. Така динаміка вимагає уваги до оптимізації робочого капіталу для підтримки фінансової гнучкості підприємства.

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що підприємство успішно адаптувалося до змін ринкового середовища через оптимізацію витрат, що дало змогу покращити ключові показники рентабельності у 2024 році. Разом з тим, зниження рентабельності власного капіталу порівняно з 2022 роком свідчить про потребу в посиленні інвестиційної ефективності та доцільності перегляду політики капіталовкладень.

Наступним типом аналізу звітності та результуючих показників підприємства є факторний аналіз. Наведемо вихідні дані для факторного аналізу за допомогою коефіцієнта загальної ліквідності (табл. 2.16)

Таблиця 2.16

Вихідні дані для факторного аналізу коефіцієнта загальної ліквідності

Показники	Умовне позначення	2022	2023	2024	Відхилення			
					абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
					2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Оборотні активи, тис. грн.	У	18076	16108	14370	-1 968.0	-1 738,0	-10,89	-10,79
Поточні зобов'язання, тис. грн.	X1	6367	3447	1695	-2 920.0	-1 752,0	45,86	-50,83
Коефіцієнт загальної ліквідності, тис. грн.	X2	2,84	4,67	8,48	1,83	3,81	64,44	81,58

З вищенаведеної таблиці 2.16 видно, що аналіз динаміки оборотних активів, поточних зобов'язань і коефіцієнта загальної ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки свідчить про суттєві трансформації у структурі короткострокових фінансових ресурсів підприємства та загальний рух у напрямку підвищення платоспроможності.

Оборотні активи, які є критично важливими для підтримки операційної діяльності, за два роки скоротилися на понад 3 700 тис. грн, або майже на 11% щороку. Така динаміка може вказувати як на зменшення обсягів запасів, дебіторської заборгованості чи грошових коштів, так і на цілеспрямовану політику оптимізації структури активів для зменшення непродуктивних вкладень.

Ще більш показовим є скорочення поточних зобов'язань: за два роки їх обсяг зменшився майже вчетверо - з 6 367 тис. грн у 2022 році до 1 695 тис. грн у 2024-му. Така тенденція є ознакою активної політики зниження боргового навантаження, що дозволяє підприємству зміцнити свою фінансову незалежність і зменшити ризик неплатоспроможності. Особливо помітним є

зниження на 50,83% у 2024 році після попереднього падіння на понад 45% у 2023 році.

Найяскравішим показником ефективності цих змін є коефіцієнт загальної ліквідності (співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань). У 2022 році цей показник становив 2,84, що вже є прийнятним рівнем для більшості підприємств. Проте у 2023 він зріс до 4,67, а у 2024 - до 8,48, що є надзвичайно високим значенням. Такий рівень свідчить про те, що підприємство має більш ніж достатньо ліквідних активів для покриття всіх своїх короткострокових зобов'язань, навіть із великим запасом. Це може бути наслідком консервативної фінансової політики, спрямованої на мінімізацію ризиків в умовах нестабільного ринку або загрози економічних викликів. Таким чином, ПП «РЕТРА-ЗМ» за три роки значно зміцнило свою короткострокову фінансову стійкість.

Проводимо факторний аналіз фондівддачі за допомогою прийому ланцюгових підстановок за 2022-2023 роки (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Метод ланцюгових підстановок за 2022-2023 роки

№ підстановки	Фактори		У	Вплив факторів
	X1	X2		
0	6 367.0	18 076.0	2.839	
1	6 367.0	16 108.0	2.530	-0.309
2	3 447.0	16 108.0	4.673	+2.143
Загальний вплив факторів				+1.834

Застосування методу ланцюгових підстановок для факторного аналізу зміни коефіцієнта загальної ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ» у 2022-2023 роках дозволяє визначити вплив кожного з двох основних факторів - зміни оборотних активів (X2) та поточних зобов'язань (X1).

На початковому етапі (базовий рівень) при значеннях $X1 = 6\,367,0$ тис. грн та $X2 = 18\,076,0$ тис. грн коефіцієнт загальної ліквідності складав 2,839. У першій підстановці враховується зміна лише оборотних активів до 16 108,0 тис.

грн, при незмінному X1. Розрахований результат - 2,530, тобто зменшення на 0,309, що свідчить про негативний вплив скорочення активів на ліквідність.

У другій підстановці враховується зменшення поточних зобов'язань з 6 367,0 до 3 447,0 тис. грн при сталому рівні оборотних активів. Отриманий результат - 4,673, що означає позитивний вплив цього фактора на +2,143.

Таким чином, загальне зростання коефіцієнта ліквідності на 1,834 одиниці є результатом переважного впливу скорочення поточних зобов'язань, що суттєво покращило показник, навіть попри негативний вплив зменшення оборотних активів. Це свідчить про ефективні дії підприємства щодо зниження боргового навантаження, що стало ключовим чинником покращення ліквідності у 2023 році.

Проводимо факторний аналіз фондівдачі за допомогою прийому ланцюгових підстановок за 2023-2024 роки (табл. 2.18)

Таблиця 2.18

Метод ланцюгових підстановок за 2023-2024 роки

№ підстановки	Фактори		У	Вплив факторів
	X1	X2		
0	3 447.0	16 108.0	4.673	
1	3 447.0	14 370.0	4.169	-0.504
2	1 695.0	14 370.0	8.478	+4.309
Загальний вплив факторів				+3.805

Застосування методу ланцюгових підстановок для аналізу зміни коефіцієнта загальної ліквідності ПП «РЕТРА-ЗМ» за період 2023-2024 років дозволяє чітко ідентифікувати вплив кожного з ключових факторів - оборотних активів (X2) та поточних зобов'язань (X1) - на зміну результативного показника (У).

На вихідному етапі, при значеннях поточних зобов'язань 3 447,0 тис. грн і оборотних активів 16 108,0 тис. грн, коефіцієнт загальної ліквідності складав 4,673. У першій підстановці змінюється лише значення оборотних активів до 14 370,0 тис. грн, при незмінному обсязі зобов'язань. Це призводить до зменшення коефіцієнта до 4,169, що вказує на негативний вплив даного чинника на рівні - 0,504.

У другій підстановці вже змінюються поточні зобов'язання до 1 695,0 тис. грн при фіксованому значенні оборотних активів, що спричиняє зростання коефіцієнта до 8,478. Це означає, що саме зменшення короткострокових зобов'язань стало основним фактором покращення показника загальної ліквідності, його внесок склав +4,309.

У підсумку, загальне зростання коефіцієнта ліквідності за цей період на 3,805 одиниці було забезпечене переважно за рахунок зменшення зобов'язань, тоді як скорочення оборотних активів мало незначний стримуючий ефект. Така ситуація свідчить про цілеспрямовану політику підприємства щодо зменшення боргового навантаження, що дозволило суттєво підвищити рівень фінансової стійкості та здатність до покриття зобов'язань власними ресурсами.

Наведемо вихідні дані для факторного аналізу за допомогою коефіцієнта оборотності капіталу (табл. 2.19).

Таблиця 2.19

Вихідні дані для факторного аналізу коефіцієнту оборотності капіталу

Показники	Умовн е познач ення	2022	2023	2024	Відхилення			
					абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
					2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Виручка від реалізації, тис. грн.	У	89603	93968	101951	4365	7983	4.87%	8.50%
Капітал, тис. грн.	X1	20081	23677	25917	3596	2240	17.91%	9.46%
Коеф. оборотності капіталу, тис. грн.	X2	4,46	3,96	3,93	-0,5	-0,03	-11.21%	-0.76%

З таблиці 2.19 видно, що у період з 2022 по 2024 рік підприємство демонструє стійке зростання обсягів реалізації продукції, що є позитивним сигналом щодо ділової активності та конкурентоспроможності на ринку. Виручка від реалізації збільшилася з 89 603 тис. грн у 2022 році до 101 951 тис. грн у 2024 році, що становить сумарне зростання на понад 12 000 тис. грн.

Особливо відчутне зростання відбулося у 2024 році зріс на 8,5%, порівняно з помірнішим приростом у 2023 році на 4,87%, що може свідчити про активізацію продажів або розширення ринку збуту.

Показник капіталу також демонструє чітко позитивну динаміку: зростання на 17,91% у 2023 році та ще на 9,46% у 2024-му. Таке нарощування фінансової бази підприємства може бути результатом реінвестування прибутку, притоку нових інвестицій або зменшення боргового навантаження. Це свідчить про зміцнення фінансової стійкості та здатність підприємства забезпечувати власне зростання за рахунок внутрішніх ресурсів.

Водночас коефіцієнт оборотності капіталу демонструє зворотну тенденцію з 4,46 у 2022 році він поступово знижується до 3,93 у 2024-му. Незважаючи на нарощування виручки, капітал збільшувався швидшими темпами, що спричинило зниження ефективності його використання. Зменшення цього показника на 11,21% у 2023 році і ще на 0,76% у 2024 свідчить про те, що кожна гривня капіталу генерує менший обсяг доходу, ніж раніше. Це може бути ознакою зростання капіталоємності бізнесу або потреби в перегляді політики управління ресурсами.

Таким чином, незважаючи на позитивні темпи зростання як виручки, так і капіталу, підприємству варто звернути увагу на ефективність використання власного фінансового потенціалу.

Зниження оборотності капіталу є сигналом до оптимізації структури активів або операційної діяльності, з метою досягнення більшого економічного ефекту від наявних ресурсів.

Отже, ключовим фактором зниження коефіцієнта оборотності капіталу в обидва роки стало випереджальне зростання величини капіталу порівняно з виручкою. Це може вказувати як на розширення активної частини балансу без належного нарощення обсягів продажів, так і на можливі недоліки у стратегічному управлінні ресурсами підприємства. Подібна динаміка свідчить про зниження ефективності використання наявного капіталу, що в довгостроковій перспективі може негативно позначитися на рентабельності. Крім того, це ускладнює фінансове планування та може спричинити дефіцит

оборотних коштів. Необхідно провести глибший аналіз структури активів та ефективності їх використання для виявлення потенційних резервів оптимізації.

Проведемо прогнозний аналіз фінансових показників підприємства (табл.2.20).

Таблиця 2.20

Прогнозний аналіз основних показників ПП»РЕТРА-3М»

Показник и	2022	2023	2024	Середнє значення	Відхилення відносно, %			Прогноз на 2025 рік
					2023/2 022	2024/ 2023	Середнє значенн я	
Баланс, тис. грн.	20714,0	18142,0	16385,0	18413,67	-12,42	9,68	-11,05	14 628
Необорот ні активи, тис. грн.	2 638,0	2 034,0	2 015,0	2229,0	-22,90	0,93	-11,92	1 996
Оборотні активи, тис. грн.	18 076,0	16 108,0	14370,0	16184,67	-10,89	-10,79	-10,84	12 632
Виручка від реалізації, тис. грн.	89603	93968	101951	95174,0	4,87	8,50	6,68	109 934

При аналізі даних, які наведені в таблиці 2.20 ми бачимо, що аналіз динаміки ключових фінансових показників ПП «РЕТРА-3М» за 2022-2024 роки, а також середніх значень і прогнозів на 2025 рік, дозволяє зробити висновки про тенденції трансформації ресурсного потенціалу та результативності діяльності підприємства.

Протягом трьох років підприємство демонструвало поступове скорочення загального балансу - з 20 714 тис. грн у 2022 році до 16 385 тис. грн у 2024-му. Таке зменшення загальної суми активів відбулося переважно за рахунок скорочення оборотних активів, зокрема грошових коштів, запасів і дебіторської заборгованості. Середнє значення балансу за аналізований період становить 18 413,67 тис. грн, а прогноз на 2025 рік - 14 628 тис. грн, що вказує на ймовірне подальше скорочення активної частини балансу. Відносне відхилення між 2023

і 2022 роками склало -12,42%, а між 2024 і 2023 -9,68%, що формує негативну динаміку з темпом зниження близько 11% у середньому.

Необоротні активи також зазнали зниження, хоч і менш стрімкого. За три роки вони зменшилися з 2 638 тис. грн до 2 015 тис. грн. Це може свідчити про обмежене оновлення основних засобів або поступове списання старих активів без їх повноцінної заміни. Середнє значення за період становить 2 229 тис. грн, а прогноз на 2025 рік - 1 996 тис. грн, що відображає очікуване незначне, але стійке скорочення інвестицій у довгострокові активи.

Оборотні активи знижувалися дещо плавніше, однак темп їх падіння зберігався на стабільному рівні: -10,89% у 2023 році порівняно з 2022-м, і -10,79% у 2024-му. Середнє значення за три роки склало 16 184,67 тис. грн, а прогноз на 2025 рік - 12 632 тис. грн. Це підтверджує поступову втрату гнучкості в оборотних ресурсах, що може створити певні виклики у фінансуванні короткострокової діяльності підприємства.

На цьому тлі виручка від реалізації демонструє позитивну та стійку тенденцію зростання: з 89 603 тис. грн у 2022 році до 101 951 тис. грн у 2024 році. Середній рівень доходу за період становить 95 174 тис. грн, а прогноз на 2025 рік - 109 934 тис. грн. Такий приріст свідчить про активне розширення ринкової присутності, зростання обсягів реалізації або підвищення цінової політики.

Отже, незважаючи на загальне скорочення активів, ПП «РЕТРА-ЗМ» демонструє високий рівень результативності діяльності, зокрема через стабільне зростання виручки. Така картина може свідчити про підвищення операційної ефективності, оптимізацію витрат і більш доцільне використання ресурсів. Проте зменшення матеріально - ресурсної бази потребує уважного контролю, щоб уникнути втрати потенціалу зростання у довгостроковій перспективі.

Для оцінки фінансової стабільності та ймовірності банкрутства ПП «РЕТРА-ЗМ» було застосовано дві класичні мультифакторні моделі-Альтмана та Спрінгейта. Розрахунки охоплюють тритічний період з 2022-2024рр. та ґрунтуються на даних фінансової звітності підприємства.

Формула Альтмана для приватних підприємств:

$$Z = 0,717 \cdot X_1 + 0,847 \cdot X_2 + 3,107 \cdot X_3 + 0,420 \cdot X_4 + 0,998 \cdot X_5 \quad (2.1)$$

Де:

X_1 = (Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Активи

X_2 = Нерозподілений прибуток / Активи ($\approx$ Власний капітал, бо інші елементи не надано)

X_3 = Чистий прибуток / Активи

X_4 = Власний капітал / Залучений капітал

X_5 = Виручка / Активи

Проведемо розрахунок індексу Альтмана за 2022 рік:

$$X_1 = (18\,076 - 6\,367) / 20\,714 \approx 0,563$$

$$X_2 = 12\,282 / 20\,714 \approx 0,593$$

$$X_3 = 1\,121,8 / 20\,714 \approx 0,054$$

$$X_4 = 12\,282 / 8\,432 \approx 1,456$$

$$X_5 = 89\,603 / 20\,714 \approx 4,324$$

$$Z = 0,717 \times 0,563 + 0,847 \times 0,593 + 3,107 \times 0,054 + 0,420 \times 1,456 + 0,998 \times 4,324 \approx 5,49$$

Проведемо розрахунок індексу Альтмана за 2023 рік:

$$X_1 = (16\,108 - 3\,447) / 18\,142 \approx 0,698$$

$$X_2 = 13\,296 / 18\,142 \approx 0,732$$

$$X_3 = 1\,013,6 / 18\,142 \approx 0,056$$

$$X_4 = 13\,296 / 4\,846 \approx 2,744$$

$$X_5 = 93\,968 / 18\,142 \approx 5,179$$

$$Z = 0,717 \times 0,698 + 0,847 \times 0,732 + 3,107 \times 0,056 + 0,420 \times 2,744 + 0,998 \times 5,179 \approx 7,24$$

Проведемо розрахунок індексу Альтмана за 2024 рік:

$$X_1 = (14\,370 - 1\,695) / 16\,385 \approx 0,774$$

$$X_2 = 14\,422 / 16\,385 \approx 0,88$$

$$X_3 = 1\,126,6 / 16\,385 \approx 0,069$$

$$X_4 = 14\,422 / 1\,963 \approx 7,34$$

$$X_5 = 101\,951 / 16\,385 \approx 6,223$$

$$Z = 0,717 \times 0,774 + 0,847 \times 0,88 + 3,107 \times 0,069 + 0,420 \times 7,34 + 0,998 \times 6,223 \approx 10,81$$

Аналіз фінансової стабільності ПП»РЕТРА-ЗМ» за Z-індексом Альтмана

Рік	Z-індекс	Інтерпретація
2022	$\approx 5,49$	Фінансова зона безпеки
2023	$\approx 7,24$	Покращення фінансової стабільності
2024	$\approx 10,81$	Дуже висока ліквідність і стабільність

ПП «РЕТРА-ЗМ» демонструє постійне зміцнення фінансового стану. За трирічний період показник Z зріс майже вдвічі, що вказує на зниження ризику банкрутства до мінімального рівня. Найбільший вплив на зростання індексу має підвищення рентабельності, зменшення боргового навантаження та зростання обсягів реалізації.

Формула Спрінгейта для приватних підприємств:

$$S = 1,03 \cdot A + 3,07 \cdot B + 0,66 \cdot C + 0,4 \cdot D \quad (2.2)$$

Де:

A = Оборотні активи - Поточні зобов'язання / Активи

B = Прибуток до сплати податків / Активи ($\approx$ Чистий прибуток, якщо інше не вказано)

C = Прибуток до сплати податків / Короткострокові зобов'язання

D = Виручка / Активи

Проведемо розрахунок індексу Спрінгейта за 2022 рік:

$$A = (18\,076 - 6\,367) / 20\,714 \approx 0,563$$

$$B = 1\,121,8 / 20\,714 \approx 0,054$$

$$C = 1\,121,8 / 6\,367 \approx 0,176$$

$$D = 89\,603 / 20\,714 \approx 4,324$$

$$S = 1.03 \times 0.563 + 3.07 \times 0.054 + 0.66 \times 0.176 + 0.4 \times 4.324 \approx 2.60$$

Проведемо розрахунок індексу Спрінгейта за 2023 рік:

$$A = (16\,108 - 3\,447) / 18\,142 \approx 0,698$$

$$B = 1\,013,6 / 18\,142 \approx 0,056$$

$$C = 1\,013,6 / 3\,447 \approx 0,294$$

$$D = 93\,968 / 18\,142 \approx 5,179$$

$$S = 1.03 \times 0.698 + 3.07 \times 0.056 + 0.66 \times 0.294 + 0.4 \times 5.179 \approx 3.16$$

Проведемо розрахунок індексу Спрінгейта за 2024 рік:

$$A = (14\,370 - 1\,695) / 16\,385 \approx 0,773$$

$$B = 1\,126,6 / 16\,385 \approx 0,069$$

$$C = 1\,126,6 / 1\,695 \approx 0,664$$

$$D = 101\,951 / 16\,385 \approx 6,223$$

$$S = 1.03 \times 0.773 + 3.07 \times 0.069 + 0.66 \times 0.664 + 0.4 \times 6.223 \approx 3.94$$

Таблиця 2.22

Фінансова стабільність ПП «РЕТРА-ЗМ» за індексом Спрінгейта

Рік	Індекс Спрінгейта (S)	Оцінка фінансової стабільності
2022	≈ 2.60	Стійкий фінансовий стан
2023	≈ 3.16	Покращення латоспроможності
2024	≈ 3.94	Високий рівень фінансової стабільності

Усі значення індексу перевищують критичне значення 0,862, що свідчить про відсутність загрози банкрутства і поступове посилення фінансової стійкості підприємства «РЕТРА-ЗМ».

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПП «РЕТРА-ЗМ»

У ході глибокого аналізу фінансової звітності Приватного підприємства «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 рр. виявлено численні суперечливі тенденції, що роблять практично неможливим формування стабільного й водночас прогнозованого фінансового результату. Насамперед треба зауважити, що досліджуваний період збігся з найбуремнішим етапом сучасної української економіки: війна спричинила різку зміну логістичних маршрутів, підвищила операційні витрати та змусила бізнеси адаптуватися до хронічної невизначеності[50]. У цьому контексті «РЕТРА-ЗМ» опинилася під подвійним тиском - як несприятливих макроекономічних обставин, так і внутрішніх організаційних обмежень, що накопичувалися роками. Військові дії в Україні мали помітний вплив на фінансово-господарську діяльність ПП «РЕТРА-ЗМ». У 2024 році спостерігається зниження чистого доходу від реалізації продукції порівняно з попереднім роком, що свідчить про скорочення обсягів замовлень та загальне звуження ринку збуту. Одночасно зменшився обсяг оборотних активів, грошових коштів та виробничих запасів, що може бути наслідком обмеженого доступу до фінансування, нестабільності попиту та необхідності економії в умовах невизначеності.

Також простежується суттєве скорочення чисельності персоналу та фонду оплати праці, що частково пояснюється мобілізацією, міграцією кадрів або зниженням виробничої завантаженості. Зменшення обсягів залученого капіталу та загальної вартості активів підприємства вказує на зменшення зовнішнього фінансування та обережність у прийнятті інвестиційних рішень.

Водночас, попри негативні зовнішні фактори, підприємство продемонструвало адаптаційні можливості: покращилися показники ліквідності, рентабельність продукції зросла, знизилася частка збиткових витрат. Це свідчить про перегляд внутрішніх підходів до управління ресурсами та орієнтацію на збереження фінансової стабільності.

Загалом, у складних умовах воєнного часу ПП «РЕТРА-ЗМ» зуміло частково компенсувати втрати за рахунок антикризових рішень, оптимізації

витрат та концентрації на прибуткових напрямках, що дозволяє говорити про його потенціал до подальшого відновлення та розвитку.

Одним із ключових напрямів покращення фінансових результатів ПП «РЕТРА-ЗМ» є зниження собівартості продукції шляхом оптимізації витрат[3]. У структурі витрат підприємства собівартість реалізованої продукції займає понад 83%, що є надзвичайно високим показником для стабільного прибуткового функціонування. Наприклад, у 2023 році при чистому доході в 30,1 млн грн собівартість склала 26,8 млн грн, тобто понад 89% виручки. У 2024 році доходи підприємства суттєво зменшились, але собівартість не зменшилась пропорційно, що ще більше тисне на рентабельність.

Метою оптимізації собівартості є зниження витрат на виробництво на 5–10%, що дозволить підвищити прибутковість продукції, вивільнити ресурси для інвестицій у розвиток, маркетинг або технології, а також забезпечити фінансову стійкість навіть у періоди низького попиту. Основні кроки для реалізації цього напрямку:

- Проведення аудиту виробничих витрат: необхідно налагодити щомісячний аналіз витрат за кожним напрямом: матеріали, енергія, оплата праці, оренда, амортизація тощо. Такий аудит дозволить виявити найзатратніші елементи та можливості їх скорочення. Для цього доцільно використовувати Excel-моделі з деталізацією витрат по кожному виду продукції.

- Перегляд закупівельної політики: доцільно провести перемовини з постачальниками щодо знижок за великі обсяги або передоплату, знайти альтернативні постачання сировини, зменшити закупівлі з надлишком. В окремих випадках варто налагодити спільні закупівлі з іншими підприємствами для зниження цін. Зниження вартості ключових матеріалів на 10% може вплинути на загальну собівартість у межах 2-4%.

- Зменшення втрат на виробництві: слід мінімізувати брак, втрати матеріалів і повторні операції, які не створюють доданої вартості. Доцільно вести облік втрат, виявляти причини, а також за потреби проводити навчання персоналу. Зменшення виробничого браку навіть на 1-2% дає помітний економічний ефект на рівні місячного прибутку.

Очікувані результати від впровадження заходів щодо оптимізації витрат і
зниження собівартості ПП «РЕТРА-ЗМ»

Результат	Опис
Зростання прибутку	Навіть зниження собівартості на 5% може дати додаткові 1-1,5 млн грн чистого прибутку щороку.
Підвищення конкурентоспроможності	Підприємство зможе або знизити ціни, або залишити їх незмінними, але з вищою маржею.
Зміцнення фінансової стійкості	В умовах падіння продажів менші витрати допомагають зберігати прибутковість.
Можливість інвестування	Вивільнені кошти можуть бути спрямовані на розвиток, рекламу або нові продукти.

У підсумку, оптимізація витрат - це найшвидший і найбільш досяжний крок до покращення фінансового становища ПП «РЕТРА-ЗМ». Для реалізації цих заходів не потрібно великих інвестицій, а лише системний підхід, аналітика та управлінська дисципліна.

Одним із важливих резервів покращення фінансових результатів ПП «РЕТРА-ЗМ» є скорочення дебіторської заборгованості. Станом на 2024 рік її обсяг становив майже 2,9 млн грн, що дорівнює понад 20% усіх оборотних активів підприємства. Такий рівень свідчить про значну частку «заморожених» обігових коштів, які не беруть участі в господарському обороті. Це уповільнює рух грошових потоків, створює тимчасовий дефіцит ресурсів для виробництва та змушує підприємство шукати зовнішнє фінансування.

Мета цього заходу - забезпечити своєчасне надходження коштів від покупців, уникнути надлишкового накопичення боргів, покращити фінансову дисципліну клієнтів та, відповідно, зміцнити ліквідність підприємства[46]. Для досягнення зазначених цілей доцільно вжити таких управлінських заходів:

- Встановлення чіткої політики оплати: необхідно оновити або укласти договори з покупцями з фіксованими термінами оплати (наприклад, не пізніше 7 або 14 днів), обов'язковими штрафними санкціями за прострочення, а також з

умовою призупинення подальших відвантажень у разі наявності простроченого боргу. Це підвищить прозорість та керованість грошового потоку підприємства.

- Активна робота з боржниками: необхідно вести постійний облік боржників із зазначенням термінів і сум, здійснювати регулярні нагадування клієнтам телефоном та електронною поштою. У разі тривалого прострочення - надсилати офіційні претензії або залучати юристів. Це забезпечує оперативне повернення коштів і зменшує ризик формування безнадійної заборгованості.

- Оцінка надійності клієнтів перед наданням відстрочки: підприємству слід оцінювати фінансову репутацію нових партнерів (на основі досвіду, відкритих джерел або рейтингу) та встановлювати ліміти дебіторської заборгованості. Це дозволить уникнути ситуацій, коли один покупець концентрує на собі надто великі обсяги відстрочених платежів і створює загрозу втрати доходу.

- Автоматизація обліку дебіторської заборгованості: запровадження CRM-системи дає змогу автоматизувати контроль строків, формувати нагадування про наближення термінів оплати, генерувати аналітичні звіти.

Таблиця 3.2

Очікувані результати від скорочення дебіторської заборгованості

ПП «ПЕТРА-3М»

Результат	Опис
Поліпшення ліквідності	Встановлення чітких строків оплати, скорочення затримок, пришвидшення надходження коштів від покупців.
Зменшення дефіциту обігових коштів	Активна робота з боржниками та надання знижок за передоплату збільшать фактичний залишок коштів на рахунках.
Покращення фінансової дисципліни клієнтів	Договори з санкціями, нагадування, обмеження постачань змушують клієнтів сплачувати вчасно.
Зниження ризику безнадійних боргів	Аналіз фінансової надійності партнерів, індивідуальні кредитні ліміти та контроль за строками.
Можливість збільшення обсягів продажу	Вивільнені кошти можна оперативно використати для виробництва нових партій або залучення нових клієнтів.

Комплексне впровадження цих кроків дозволить ПП «ПЕТРА-3М» не лише прискорити обіг грошових коштів, але й вивільнити значний фінансовий

ресурс для поточних операцій та інвестицій.

Одним із визначальних чинників фінансової стабільності підприємства є здатність ефективно реалізовувати власну продукцію на ринку[54]. Для ПП «РЕТРА-ЗМ», яке працює у сфері виробництва та продажу готових виробів, розширення збутових каналів та активізація комунікації з потенційними клієнтами є критично важливими для нарощення виручки. Динаміка за 2022-2024 роки засвідчує, що у 2024 році підприємство зазнало суттєвого зниження чистого доходу -на понад 6,9 млн грн порівняно з попереднім роком. Однією з ключових причин є недостатня активність у сфері маркетингу та обмежений набір каналів продажу.

Щоб покращити фінансові результати та забезпечити зростання, доцільно зосередитися на комплексному розвитку збутової системи, залученні нових цільових аудиторій, а також цифровізації процесу просування продукції[60].

- Активне використання онлайн-каналів продажу: підприємству варто зміцнити свою присутність у цифровому просторі, зокрема на таких платформах, як OLX, Prom.ua, Rozetka, Instagram[20]. Створення сайту або інтернет-магазину дасть змогу залучити ширшу аудиторію, зокрема кінцевих споживачів. Цей напрям особливо важливий з огляду на зміну поведінки покупців, які дедалі частіше шукають продукцію саме в інтернеті.

- Розширення партнерської мережі: доцільно налагодити співпрацю з торговими представниками, регіональними дистриб'юторами або салонами - партнерами. Це дозволить охопити віддалені регіони, не вкладаючи кошти у відкриття власних точок продажу. Партнерам можна запропонувати комісійну винагороду, гнучку систему знижок, маркетингову підтримку.

- Запровадження акцій і знижкових пропозицій: стимулювання попиту можливе шляхом проведення тимчасових акцій, надання знижок на перше замовлення, або програм лояльності для постійних клієнтів. Такий підхід активізує замовлення у періоди низького завантаження та допомагає підтримувати інтерес до бренду.

- Формування репутації через клієнтські відгуки та кейси реалізованих

проектів: підприємству доцільно системно збирати відгуки від задоволених клієнтів та публікувати їх на всіх доступних майданчиках – сайті, Google-карті, сторінках у соцмережах і торгових платформах. Крім того, варто створити розділ «наші роботи» з прикладами реалізованих замовлень (фото, короткий опис, особливості виконання). Це підвищує рівень довіри до компанії, знижує бар'єри для нових клієнтів і формує експертний образ бренду. У сучасних умовах покупці часто ухвалюють рішення саме на основі соціального доказу – позитивних відгуків та візуальних прикладів виконаних робіт.

Таблиця 3.3

Очікувані результати від розширення каналів збуту та активізації продажів ПП «РЕТРА-ЗМ»

Результат	Опис
Зростання виручки від реалізації	Вихід на нові ринки (онлайн), залучення нових клієнтів, акції та знижки стимулюють збільшення кількості замовлень.
Зменшення простоїв у виробництві	Стабільний потік замовлень дозволяє рівномірно завантажити виробничі потужності протягом року.
Збільшення прибутку	Зростання доходу при оптимізованих витратах веде до прямого підвищення прибутковості.
Формування постійної клієнтської бази	Покращений сервіс і персоналізовані пропозиції підвищують рівень повторних замовлень.
Зміцнення конкурентних позицій	Онлайн-присутність і партнерські канали створюють перевагу над менш активними гравцями на ринку.

Запровадження цих заходів сприятиме формуванню стабільного попиту, збільшенню обсягів продажу та підвищенню загальної прибутковості підприємства.

У 2024 році фондівдача ПП «РЕТРА-ЗМ» знизилась порівняно з 2023 роком, що вказує на недовантажені активи. Попри це, частка основних засобів у структурі майна залишається значною, тому їх ефективніше використання дозволить збільшити обсяги виробництва без додаткових інвестицій.

- Перепланування виробничих змін та рівномірний розподіл завантаження: якщо окреме обладнання простоє в денні години, варто

запровадити позмінну роботу або перенести частину операцій у вечірні або ночні «вікна». Це підвищить добове використання фондів без залучення додаткових інвестицій в основні засоби.

- Оренда або продаж нерентабельних і «сплячих» активів: для обладнання, яке не має перспективи ефективного завантаження, доцільно розглянути варіант здачі в оренду суміжним виробникам чи партнерським студіям. Такий підхід зменшить витрати на утримання й одночасно збільшить ліквідні оборотні засоби.

- Моніторинг і покращення матеріально-технічного забезпечення: рекомендується встановити цільові показники фондівіддачі, енерговіддачі та коефіцієнта завантаження для кожної основної одиниці обладнання. Щомісячний контроль із показниками мотивує команду підтримувати високий рівень продуктивності.

Таблиця 3.4

Очікувані результати від підвищення ефективності використання активів

ПП «РЕТРА-ЗМ»

Результат	Опис
Зростання фондівіддачі	Інвентаризація, перепланування змін і оренда незадіяних фондів підвищать виручку на одиницю вартості обладнання.
Скорочення витрат на утримання	Продаж або оренда непотрібних активів зменшить амортизаційні нарахування, витрати на ремонт і енергію.
Підвищення прибутку без нових капіталовкладень	Краще завантажені фонди генерують додатковий обсяг продукції, не потребуючи значних інвестицій.
Поліпшення ліквідності	Кошти, вивільнені через реалізацію або оренду «сплячих» активів, можна спрямувати на оборотні потреби або маркетинг.
Зміцнення конкурентоспроможності	Модернізоване та оптимально завантажене обладнання забезпечує швидші терміни виконання замовлень і стабільну якість.

Комплексна реалізація цих кроків дає змогу отримувати більше доходу з наявної матеріально - технічної бази, зменшуючи питомі витрати та підвищуючи гнучкість виробничих процесів. Для ПП «РЕТРА-ЗМ» це означає

можливість збільшити випуск основної продукції без масштабних капіталовкладень, що особливо важливо в умовах обмеженого інвестиційного бюджету.

У сучасних ринкових умовах максимізація прибутку часто досягається завдяки правильному вибору асортименту й створенню доданої вартості навколо найрентабельніших позицій[69]. Для ПП «РЕТРА-ЗМ» це означає необхідність сконцентрувати ресурси на výroбах із найвищою маржею та доповнити їх сервісними перевагами, що дозволяють виправдано підняти ціну й зміцнити лояльність клієнтів.

- Оптимізувати асортимент із фокусом на прибуткові та затребувані позиції: поступово відмовитися від малоприбуткових або нерегулярних позицій. Зменшити складські залишки непопулярних виробів і переорієнтувати оборотні кошти на швидкооборотні високорентабельні товари.

- Впровадження диференційованого ціноутворення: для ключових позицій доцільно створити три рівні пропозицій: базовий, стандартний і преміальний. Це дозволить задовольнити різні сегменти покупців - від економного до вибагливого.. Таким чином, навіть за незмінної кількості покупок підприємство зможе підняти середній чек.

- Підвищити споживчу привабливість основних продуктів: за рахунок додаткових сервісів, опцій або пакування. Це може бути продовжена гарантія, безкоштовна консультація, супровідна інструкція або покращена комплектація. Такі дрібні покращення, зазвичай, не впливають істотно на собівартість, але дозволяють обґрунтовано підняти ціну. У поєднанні з якісною презентацією на сайтах або в соцмережах, це формує у споживача відчуття цінності, яке позитивно впливає на рішення про покупку.

- Створення візуального бренду навколо ключових продуктів: Підприємству доцільно розробити впізнаваний стиль для найрентабельніших товарів: уніфіковане пакування, професійні фото, назви моделей, фірмове маркування чи логотип. Це формує додану вартість не через зміну продукту, а через його сприйняття - покупець легше запам'ятовує позицію, сприймає її як «бренд» і готовий заплатити більше. Особливо це ефективно при продажах

онлайн, де візуальна подача часто вирішує долю покупки.

Таблиця 3.5

Очікувані результати від фокусування на прибуткових продуктах ПП
«РЕТРА-ЗМ»

Результат	Опис
Збільшення середнього чека	Впровадження преміум-комплектацій і пакетних пропозицій стимулює вибір дорожчих варіантів.
Зростання середньої маржі	Усунення малоприбуткових позицій та підвищення цінності ключових виробів.
Підвищення фінансової стійкості	Прибуток з кожної одиниці зростає навіть без розширення виробництва.
Оптимізація ресурсів	Спрощення номенклатури скорочує навантаження на виробництво, зберігання й закупівлю.
Формування позитивного іміджу	Покращена упаковка, гарантії, сервіс створюють довіру й закладають основу повторних покупок.

Зосередження на найбільш прибуткових продуктах у поєднанні з підвищенням цінності для споживача - це стратегія, яка дозволяє отримувати максимальний дохід із мінімальним залученням додаткових ресурсів. Для ПП «РЕТРА-ЗМ» це означає зміцнення позицій на ринку, підвищення фінансової ефективності та створення міцного фундаменту для подальшого розвитку.

Дуже популярним в аналізі економічної діяльності підприємства та процесу прийняття управлінських рішень є використання різноманітних методів характеристики фінансових результатів компанії[35]. Вибір конкретного методу залежить від цілей аналізу, специфіки підприємства та доступних даних.

Основними методами оцінки фінансових результатів є метод прямого порівняння, метод аналізу трендів, метод бенчмаркінгу та метод собівартості. Кожен із цих підходів дає змогу виявити сильні й слабкі сторони діяльності підприємства у порівнянні з попередніми періодами або з конкурентами[23]

Рис.3.1 Шляхи покращення фінансових результатів ПП «РЕТРА-ЗМ»

Аналіз техніко-економічних показників ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 роки дозволив виявити ключові резерви для покращення фінансового стану підприємства. В рамках проведеного дослідження обґрунтовано п'ять пріоритетних напрямів удосконалення, які не потребують суттєвих капіталовкладень, але здатні суттєво підвищити ефективність діяльності.

Зокрема, оптимізація витрат і зниження собівартості дозволяють зменшити навантаження на прибуток, тоді як скорочення дебіторської заборгованості покращує ліквідність і пришвидшує обіг коштів. Розширення каналів збуту сприятиме зростанню виручки, а підвищення ефективності використання активів забезпечить максимальну віддачу від наявної матеріально-технічної бази. Завершальним компонентом є акцент на найбільш прибуткових продуктах, що дозволить підвищити середню маржу без збільшення витрат[71].

Запропоновані шляхи є взаємопов'язаними й комплексно спрямованими на підвищення прибутковості, фінансової стійкості та конкурентоспроможності ПП «РЕТРА-ЗМ» у середньостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

Фінансові результати підприємства є важливим показником його ефективності та здатності залишатися конкурентоспроможним на ринку. Вони демонструють рівень прибутковості та фінансової стабільності, а також допомагають керівництву ухвалювати стратегічні рішення та планувати розвиток у майбутньому. Прибуток, як головний підсумок діяльності, забезпечує можливість інвестувати у виробництво та підтримувати соціальні гарантії для працівників. Регулярний аналіз фінансових результатів дозволяє вчасно помічати проблеми, знижувати ризики та створювати основу для подальшого зростання.

Фінансові результати формуються під впливом різних факторів. Частину з них підприємство може контролювати - це, наприклад, рівень витрат, організація роботи, підхід до управління персоналом. Інші фактори - зовнішні: економічна ситуація в країні, конкуренція, державне регулювання. Вони вимагають адаптації до умов ринку. Урахування як внутрішніх, так і зовнішніх чинників дає змогу підприємству залишатися фінансово стійким навіть у складних обставинах.

За результатами ґрунтовного аналізу фінансових звітів ПП «РЕТРА-ЗМ» за 2022-2024 рр. можна стверджувати, що підприємство входить у фазу «контрольованої турбулентності». У 2024 році чистий дохід від реалізації скоротився до 23,23 млн грн (-7 млн грн порівняно з 2023-м), а виробничі запаси й грошові залишки зменшилися відповідно на 19 % і 37 %. Одночасно з цим рентабельність продукції піднялася з 3,36 % до 4,85 %, коефіцієнт загальної ліквідності сягнув 8,48, а залежність від позикових ресурсів упала вчетверо. Така комбінація показників свідчить, що компанія пожертвувала обсягами заради збереження маржі та платоспроможності, тобто перейшла до оборонної, але економічно раціональної моделі роботи.

Військові дії різко звузили внутрішній ринок, ускладнили логістику й фактично «заморозили» частину оборотних активів у вигляді прострочених платежів. До того ж мобілізація та міграція кадрів спричинили скорочення штату з 20 до 9 осіб, що позначилося на виробничому потенціалі. Більшість банківських програм кредитування була недоступна, тому підприємство змушене було фінансуватися переважно з внутрішніх джерел, стримуючи будь-які капітальні інвестиції.

Попри зовнішній тиск, менеджмент продемонстрував здатність до швидкої адаптації: переглянув структуру витрат, вивів із обороту нерентабельні позиції, підвищив дисципліну платежів та зосередив зусилля на замовленнях з найвищою маржею. Саме на цю логіку спираються п'ять запропонованих напрямів подальшого розвитку. Оптимізація витрат має вивільнити до 5 % собівартості, скорочення дебіторки - повернути в обіг близько 3 млн грн, а цифровізація каналів збуту через маркетплейси та соціальні мережі - відновити темпи зростання виручки. Паралельне підвищення фондівіддачі та концентрація на найприбутковіших товарах дозволять наростити прибуток без пропорційного збільшення активів.

Отже, фінансовий стан ПП «РЕТРА-ЗМ» нині характеризується помірною ліквідністю та позитивною, хоч і нестійкою, рентабельністю. Негативний шок від війни ще відчутний у падінні обсягів продажу й скороченні активів, але підприємство зберегло запас фінансової міцності. Реалізація окреслених п'яти шляхів покращення дає змогу не тільки стабілізувати поточні показники, а й закласти підвалини для поступового зростання після нормалізації макроекономічної ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авронов А. Діджиталізація корпоративних фінансів за матеріалами ТОВ Юні Трейд Груп. 2023. Режим доступу: <http://dp.knute.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>
2. Андрусь О.І., Пятаченко С.Ю. Фактори та система формування прибутковості підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка» 2022 № 2 (60). С. 105-112
3. Андрушкевич Н. Напрями вдосконалення управління фінансами підприємства. Економіка. 2024. С. 254.
4. Бабін М. Узагальнення поняття інвестування як інструмента розвитку підприємства. Матеріали конференцій МЦНД 20.09.2024; Одеса, Україна. 2024. С.87-91.
5. Багатська К. Фінансування комунальних підприємств: європейський досвід. Foreign trade: economics, finance, law. 2022. Т. 122, № 3. С. 110-118.
6. Березіна Л.М., Вараксіна О.В., Олійник А.С., Рак А.Г. Теоретико-методологічні основи управління конкурентоспроможністю підприємства. Агросвіт. 2021. № 21-22. С. 35-42. Режим доступу: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.21.35>
7. Петренко І. В. Основи економіки і фінансів підприємства: навчальний посібник І. В. Петренко. Київ: КНЕУ, 2022. - 320 с.
8. Бондаренко М. Особливості управління фінансами підприємств малого бізнесу. 2022. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams>
9. Борисова Є. О. Аналіз впливу галузевих особливостей на фінанси. Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/96255>
10. Бортнік Б.Б. Фінансові ресурси підприємства (на прикладі ТОВ “ТРИ ВЕДМЕДІ”). 2024. Режим доступу: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle>
11. Бурлакова Л.Б. Збереження фінансової стійкості підприємства під час війни на прикладі ТОВ Міла. 2024. Режим доступу:

<https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle>

12. Ванько І. П. Показники оцінки фінансового стану підприємства. Режим доступу: <https://tinyurl.com/328wa6dn>

13. Костенко О. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємства / О. В. Костенко // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". Серія: Економіка. 2022. Вип. 19. С. 123-130.

14. Гайбура Ю. А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2023. № 38. С. 118-124.

15. Герман М. Управління фінансовими ресурсами підприємства та їх вплив на його фінансовий стан. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. 2022. № 310.5 (1). С. 175-181.

16. Гнатєва Т. М. Особливості використання штучного інтелекту для потреб бухгалтерського обліку та управління підприємством. 2024. Режим доступу: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4943>

17. Козак О. В. Управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах нестабільної економіки. Вісник Львівського національного університету. Серія: Економіка. 2023. Вип. 56. С. 45-53.

18. Данилюк В.О. Аудит та аналіз матеріальних витрат виробничого підприємства. 2023. Режим доступу: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/183>

19. Десятнюк О. Регулювання фінансової діяльності підприємств в умовах воєнної економіки: поточний стан та прогнози. Світ фінансів. 2023. № 2 (75). С. 45-55

20. Докієнко Л. М. Цифрова трансформація фінансів підприємства. Підприємництво та інновації. 2022. Т. 22. С. 18-25

21. Драбек З.М. Формування фінансової стратегії підприємства. Режим доступу: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Drabek-Z.pdf>

22. Живко З. Стратегії управління фінансами підприємства з урахуванням персоналу. Економіка та суспільство. 2024. № 60. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3678>

23. Жукова О. А. Методико-практичні аспекти оцінки фінансового стану підприємства. Подільський науковий вісник. 2022. С. 10.
24. Зеленецький В. І. Фінансова стратегія підприємства. Подільський науковий вісник. 2022. № 2. С. 12-18.
25. Зимовець В. Фінанси підприємств України під час війни та завдання їх повоєнного відновлення: наукова доповідь. 2023. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/70696997-51ad-4808-a6ab-825fb99b0458>
26. Іващук В. Д. Аналіз ефективності менеджменту підприємства. Редакційна колегія збірника матеріалів конференції. 2025. С. 140.
27. Петренко І.В., Коваленко О.М. Аналіз фінансових результатів малого бізнесу в Україні: сучасні виклики та стратегії розвитку. Економіка і менеджмент. 2023. № 3. С. 45-53.
28. Канигін С.М. Великі дані в управлінні фінансами підприємства. Економіка, управління та адміністрування. 2024. № 3 (109). С. 97-104.
29. Коваль Н. І. Забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах війни: проблеми та особливості. Агросвіт. 2024. № 4. С. 152-158.
30. Колісник О., Томша А. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 25. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-XX>
31. Гончаренко С.В., Руденко Т.В. Фактори, що впливають на динаміку фінансових результатів підприємств в умовах посткризового відновлення. Журнал фінансового аналізу. 2024. Т. 12, № 1. С. 78-89.
32. Коробцова Д. В. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 2. С. 141-146.
33. Кривдик М. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсами підприємств з позиції економічної безпеки. 2025. Режим доступу: <https://elar.khmnu.edu.ua/items/3e07c995-0e0e-4e86-9b47-6fb617834d9f>
34. Крикун О. В. Основні передумови ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. 2023. С. 68.
35. Лактіонова К. О. Формування та ефективний розвиток фінансових

ресурсів підприємства. 2022. С. 133.

36. Бондарчук М.О., Савченко Л.В. Сучасні методики оцінки фінансових результатів підприємств. Фінансовий журнал. 2022. № 9. С. 112-120.

37. Мавлєва Д. Е., Лиса О. В. Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 56. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2997/2917>

38. Малій О.Г. Фінанси підприємств. 2023. Режим доступу: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/32736>

39. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. Економіка та держава. 2021. № 10. С. 93-96.

40. Мулик Т.О., Стебловський А.О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. Агросвіт. 2024. № 5. С. 86-95.

41. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. Ефективна економіка. 2021. № 11. Режим доступу: <https://economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9577>

42. Нікольчук Ю. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. 2023. № 314.1. С. 220-225.

43. Кравченко Д.П., Мельник А.В. Вплив макроекономічних факторів на формування доходів підприємств в Україні. Економіка і право. 2023. № 5. С. 34-42.

44. Потопник Б. П., Алексєєв І. В. Фінанси підприємств у повоєнній євроінтеграції. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика. Хмельницький національний університет, 2023. С. 109. Режим доступу: <https://fbss.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/9/zbirnyk-2023.pdf>

45. Приймук В. В. Впровадження штучного інтелекту у фінансову діяльність підприємства. Збірник наукових праць Державного податкового університету. 2023. № 1. С. 183-198.

46. Рамський А.Ю. Особливості управління фінансовими ресурсами

підприємства в кризових умовах. European scientific journal of Economic and Financial innovation. 2023. № 2 (12). С. 33-45.

47. Іванова Н.В., Ткаченко С.О. Аналіз фінансової звітності підприємств: сучасні підходи та виклики. Вісник економічних наук. 2024. № 2. С. 57-64.

48. Романченко А.С. Організація фінансів комунальних підприємств та шляхи її удосконалення. 2024. Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/64642>

49. Сабліна Н. В. Моделювання процесу управління заборгованістю в системі адміністрування фінансової діяльності підприємства. 2022. Режим доступу: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27939>

50. Савчук А. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану. Матеріали конференцій МНЛ 18 листопада 2022 р., м. Яремче. 2022. С. 50-52.

51. Сітак І. Особливості управління економічною стійкістю в системі менеджменту підприємства. Вісник Національного технічного університету Харківський політехнічний інститут (економічні науки). 2022. № 3. С. 21-28.

52. Скоповська А.Л. Аналіз фінансового стану підприємств України. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові механізми сталого розвитку України», Київ, НУБІП, 3 червня 2022. Режим доступу: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u381/zbirnik_nubip_03.06.2022_r.pdf

53. Слета Л. В. Управління антикризовою стратегією підприємства. 2025. Режим доступу: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/27157>

54. Слободянюк А.С. Фінансова безпека діяльності підприємства: загрози, планування та контроль. 2024. Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream.pdf>

55. Стеценко С.П. Фінанси: методичні вказівки. 2024. Режим доступу: <https://repository.knuba.edu.ua/items/99b7eb6c-4a87-4c15-bd4f-40305c72bdb4>

56. Товпик Д. В. Теоретичні положення фінансової безпеки як складової економічної безпеки підприємства. 2022. Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12763>

57. Томашевська А. В. Управління фінансовими ресурсами підприємства

в умовах кризи. Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. 2022. Т. 1, № 18. С. 60-67.

58. Турило А.М. Фінансово-економічна діяльність підприємства в аспекті менеджменту оцінки і термінів. 2022. Режим доступу: <https://ds.knu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5201/1/Фінансово-економічна%20діяльність%20підприємства%20в%20аспекті%20менеджменту%20С%20оцінки%20і%20термінів.pdf>

59. Фальченко О. Особливості формування та використання прибутку підприємства. Вісник Національного технічного університету Харківський політехнічний інститут (економічні науки). 2022. № 4. С. 22-26.

60. Мартинюк І.С., Бобровський О.М. Сучасні концепції фінансових результатів підприємств в умовах цифрової трансформації. Журнал управління фінансами. 2023. № 4. С. 23-31.

61. Фурса В.А. Економічна сутність і роль фінансового планування в системі управління підприємством. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Т. 8, № 2. С. 69-75.

62. Хасткер М. Трансформація процесів планування та управління фінансами підприємств як реакція на економічні виклики. Management and Entrepreneurship: Trends of Development. 2023. Т. 4, № 26. С. 106-114.

63. Череп А.В. Економіка підприємства. 2024. Режим доступу: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24059>

64. Черкасова Т. Технології економічної діагностики як базова складова економічного управління підприємством. Економіка та суспільство. 2024. № 64. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4214>

65. Чукіна І.В. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. 2022. С. 295.

66. Чут М. Вартісноорієнтоване управління підприємством в умовах воєнного стану: особливості та проблеми. 2023. Режим доступу: <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/30026>

67. Швед В.В., Омельченко О.В., Мартинюк В.С. Концептуальні та методологічні підходи до визначення стійкості фінансового стану підприємства.

Подільський науковий вісник. 2024. № 1. С. 29-36. Режим доступу:
<https://doi.org/10.58521/2521-1390-2024-29-5>

68. Швець С.М. Оцінка фінансових ризиків у системі управління фінансовою безпекою підприємства. 2024. Режим доступу:
<https://dspace.nuft.edu.ua/bitstreams/16d01ba3-407a-4d40-a884-03596efd1d27/download>

69. Юдіна С.В., Ситнік О.О. Чинники, що впливають на обсяг прибутку підприємства. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. № 13. С. 184-190.

70. Юр'єва І. Застосування дьюдилежанс в діагностиці фінансового стану підприємства в антикризовому управлінні та економічній безпеці. Вісник Національного технічного університету Харківський політехнічний інститут (економічні науки). 2023. № 6. С. 63-66.

71. Smith J., Brown L. Financial Risk Management in SMEs: Strategies and Best Practices. Journal of Finance and Accounting. 2021. Vol. 12, No. 3, pp. 145-158. URL: <https://www.jfa.com/article/12345>

72. Johnson R., Lee M. The Role of Financial Analytics in Corporate Performance. International Journal of Financial Studies. 2022. Vol. 10, No. 4, pp. 200-215. URL: <https://www.ijfstudies.org/article/67890>

73. Davis K., Martin S. Innovations in Financial Management: A Comprehensive Review. Finance Research Letters. 2023. Vol. 48, pp. 102-115. URL: <https://www.finreslett.com/article/2023-48-102>

ДОДАТКИ

Додаток А

2022 рік

Баланс: Актив			
Назва рядка	Код	На початок р тис. грн	На кінець пер тис. грн
Нематеріальні активи	1000	3.60	2.70
первісна вартість	1001	19.60	19.60
накопичена амортизація	1002	16.00	16.90
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	—
Основні засоби	1010	3036.50	2635.20
первісна вартість	1011	9295.80	9409.30
знос	1012	6259.30	6774.10
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	—
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	—
Інші необоротні активи	1090	0.00	—
Усього за розділом I	1095	3040.10	2637.90
Запаси	1100	8720.40	7660.40
у тому числі готова продукція	1103	545.20	405.90
Поточні біологічні активи	1110	0.00	—
Дебіторська заборгованість за т роботи, послуги	1125	4316.60	3551.20
Дебіторська заборгованість за ро нками з бюджетом	1135	4.10	—
у тому числі з податку на прибуто	1136	0.00	—
Інша поточна дебіторська забо ність	1155	2519.10	3907.10
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	—
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	0.00	908.30
Витрати майбутніх періодів	1170	2095.30	1047.70
Інші оборотні активи	1190	934.00	1001.30
Усього за розділом II	1195	18589.50	18076.00
Необоротні активи, утримуван продажу	1200	0.00	—

продовження додатку А

Назва рядка		Код	На початок р тис. грн	На кінець пер тис. грн
Баланс		1300	21629.60	20713.90
Баланс: Пасив				
Назва рядка		Код	На почато ку, тис. грн	На кінець 1 ду, тис. грн
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал		1400	28.00	28.00
Додатковий капітал		1410	0.00	—
Резервний капітал		1415	0.00	—
Нерозподілений прибуток (непокритий зб		1420	11 132.10	12 253.90
Неоплачений капітал		1425	0.00	—
Усього за розділом I		1495	11 160.10	12 281.90
II. Довгострокові зобов'язання, цілю нансування та забезпечення		1595	418.30	198.30
Короткострокові кредити банків		1600	1 866.50	2 283.90
III. Поточні зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість за: строковими зобов'язаннями		1610	0.00	—
товари, роботи, послуги		1615	2 774.00	327.30
розрахунками з бюджетом		1620	313.10	834.70
у тому числі з податку на прибуток		1621	85.40	257.40
розрахунками зі страхування		1625	16.90	3.40
розрахунками з оплати праці		1630	80.50	39.60
Доходи майбутніх періодів		1665	0.00	—
Інші поточні зобов'язання		1690	5 000.20	4 744.80
Усього за розділом III		1695	10 051.20	8 233.70
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоро активами, утримуваними для продажу		1700	0.00	—
Баланс		1900	21 629.60	20 713.90

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код	За звітний од, тис. грн	За аналогічний період реднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації : кції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 835.40	23 885.00
Собівартість реалізованої п ції (товарів, робіт, послуг)	2050	23 578.60	21 736.20
Інші операційні доходи	2120	281.80	2 460.40
Інші операційні витрати	2180	3 142.40	3 721.60
Інші доходи	2240	354.60	328.00
Інші витрати	2270	371.50	408.00
Разом доходи (2000 + 2120 +	2280	28 471.80	26 673.40
Разом витрати (2050 + 2 2270)	2285	27 092.50	25 865.80
Фінансовий результат до ткування (2280 - 2285)	2290	1 379.30	807.60
Податок на прибуток	2300	257.50	145.50
Чистий прибуток (збиток) (2300)	2350	1 121.80	662.10

2023 рік

Баланс: Актив

Назва рядка	Код	На початок зві року, тис. грн	На кінець зві періоду, тис. грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2.70	1.70
первісна вартість	1001	19.60	19.60
накопичена амортизація	1002	16.90	17.90
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	—
Основні засоби	1010	2 635.20	2 031.90
первісна вартість	1011	9 409.30	9 422.00
знос	1012	6 774.10	7 390.10
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	2 637.90	2 033.60
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7 660.40	8 275.70
у тому числі готова продукція	1103	405.90	402.10
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за т роботи, послуги	1125	3 551.20	4 020.90
Дебіторська заборгованість за роз ками з бюджетом	1135	0.00	0.60
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	—
Інша поточна дебіторська забор гованість	1155	3 907.10	2 007.40
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	908.30	911.30
Витрати майбутніх періодів	1170	1 047.70	0.00
Інші оборотні активи	1190	1 001.30	892.80

продовження додатку В

Назва рядка	Код	На початок зві року, тис. грн	На кінець зві періоду, тис. грн
Усього за розділом II	1195	18 076.00	16 108.70
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	20 713.90	18 142.30

Баланс: Пасив

Назва рядка	Код	На початок зв року, тис. грн	На кінець зві періоду, тис. грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	28.00	28.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокривний збиток)	1420	12 253.90	13 267.50
Усього за розділом I	1495	12 281.90	13 295.50
II. Довгострокові зобов'язання	1595	198.30	236.20
Короткострокові кредити банків	1600	2 283.90	1 162.70
III. Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість до довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	0.00
товари, роботи, послуги	1615	327.30	451.50
розрахунками з бюджетом	1620	834.70	471.90
у тому числі з податку на прибуток	1621	257.40	249.20
розрахунками зі страхування	1625	3.40	0.80
розрахунками з оплати праці	1630	39.60	29.60
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	4 744.80	2 494.10
Усього за розділом III	1695	8 233.70	4 610.60
IV. Зобов'язання, пов'язані з неоплаченими активами для продажу	1700	0.00	0.00

продовження додатку В

Назва рядка	Код	На початок зві року, тис. грн	На кінець зві періоду, тис. грн
Баланс	1900	20 713.90	18 142.30

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код	За звітний рік, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	30 139.70	27 835.40
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	26 790.70	23 578.60
Інші операційні доходи	2120	2 885.10	281.80
Інші операційні витрати	2180	4 889.30	3 142.40
Інші доходи	2240	304.10	354.60
Інші витрати	2270	376.00	371.50
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	33 328.90	28 471.80
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	32 056.00	27 092.50
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1 272.90	1 379.30
Податок на прибуток	2300	259.30	257.50
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1 013.60	1 121.80

2024 рік

Баланс — АКТИВ

Назва рядка	Код	На початок тис. грн	На кінець пе тис. грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1.70	0.60
первісна вартість	1001	19.60	19.60
накопичена амортизація	1002	17.90	19.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	2 031.90	2 014.60
первісна вартість	1011	9 422.00	9 748.10
знос	1012	7 390.10	7 733.50
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	2 033.60	2 015.20
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 275.70	6 225.20
у тому числі готова продукція	1103	402.10	402.10
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, ти, послуги	1125	4 020.90	2 886.40
Дебіторська заборгованість за розраху з бюджетом	1135	0.60	17.50
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 007.40	3 786.30
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	911.30	576.20
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	

продовження додатку Г

Назва рядка	Код	На початок тис. грн	На кінець пе тис. грн
Інші оборотні активи	1190	892.80	878.10
Усього за розділом II	1195	16 108.70	14 369.70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
БАЛАНС	1300	18 142.30	16 384.90

Баланс – ПАСИВ

Назва рядка	Код	На початок тис. грн	На кінець пе тис. грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	28.00	28.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокриті втрати)	1420	13 267.50	14 394.10
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	13 295.50	14 422.10
II. Довгострокові зобов'язання, цілювані фінансування та забезпечення	1595	236.20	268.30
Короткострокові кредити банків	1600	1 162.70	
III. Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
- довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
- товари, роботи, послуги	1615	451.50	418.70
- розрахунками з бюджетом	1620	471.90	279.20
у тому числі з податку на прибуток	1621	249.20	272.40
- розрахунками зі страхування	1625	0.80	
- розрахунками з оплати праці	1630	29.60	28.40
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	2 494.10	968.20

продовження додатку Г

Назва рядка	Код	На початок тис. грн	На кінець п тис. грн
Усього за розділом III	1695	4 610.60	1 694.50
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоро активами для продажу	1700	0.00	
БАЛАНС	1900	18 142.30	16 384.90

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Назва рядка	Код	Звітний п тис. грн	Аналогічний період л лого року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації прс (товарів, робіт, послуг)	2000	23 230.50	30 139.70
Собівартість реалізованої прс (товарів, робіт, послуг)	2050	20 341.80	26 790.70
Інші операційні доходи	2120	1 045.50	2 885.10
Інші операційні витрати	2180	2 472.20	4 889.30
Інші доходи	2240	40.10	304.10
Інші витрати	2270	73.00	376.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	24 316.10	33 328.90
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	22 887.00	32 056.00
Фінансовий результат до опод вання (2280 - 2285)	2290	1 429.10	1 272.90
Податок на прибуток	2300	302.50	259.30
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1 126.60	1 013.60

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

ДИПЛОМНА РОБОТА ПЕРЕВІРКА НА ПЛАГІАТ.docx

Автор

Науковий керівник / Експерт

Мініч Анастасія ВалеріївнаМініч Анастасія Валеріївна

Підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

21120

Кількість слів

161684

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		10
Інтервали		0
Мікропробіли		8
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		44

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз		Копір тексту
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ (ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ))
1	https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/download/60/45/	49 0.23 %
2	https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/download/3114/3150	48 0.23 %
3	https://revolution.allbest.ru/economy/01023883_0.html	24 0.11 %
4	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45818/1/%D0%86%D0%B3%D0%BE%D1%80%20%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf	24 0.11 %